БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 221 (18.099). ● 24 сентябрь 1981 йил, пайшанба ● Баҳоси 2 тийин.

Олтмиш йилликка—олтмиш зарбдор ҳафталик!

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИДАН ЎРНАК ОЛАЙЛИК!

ҚИШЛОҚ МАДАНИЯТИ КОМПЛЕКСИ

Қишлоқларимизнинг қиёфаси йил сайин ўзгариб, дала ва фермалар меҳнаткашларининг маданий ҳамда маънавий эҳтиёжлари ошиб бормоқда. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида индустриал методлар кенг миқёсда ривож топмоқда, аҳоли пунктлари қурилмоқда ва ободонлаштирилмоқда. Ўтган беш йилликнинг ўзидагина бу ерда 170 миллиард сўм маблағ ўзлаштирилди.

«...Ҳозирнинг ўзидаёқ, — деб уқтирди ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида, — кўпгина колхозлар ва совхозларда бўлиш кишини қувонтиради. Шаҳарга хос қулайликлар, қишлоқ ҳаётининг хусусиятлари ва талаблари билан уйғунлашиб кетадиган кенг ва ёруғ уйларга кириш жуда ҳам кўнгиллидир. Меҳнатнинг янгича характери, ана шундай қишлоқларнинг замонавий турмуши ва қиёфаси — социал сиёсатимизнинг ажойиб самараларидир, ўртоқлар».

Қишлоқдаги ўзгаришлар идеология иши савиясини янада ошириш, қишлоқ аҳолисининг маданий эҳтиёжларини янада тўла-тўкис қондириш учун катта имкониятлар очади. Шу имкониятлардан омилкорлик билан самарали фойдаланиш муҳимдир. РСФСР, Украина, Ўзбекистон, бошқа республикаларнинг бир қанча областларида айни мана шундай иш тутмоқдалар. Бу жойларда клуб муассасаларининг, мактаблар, кутубхоналарнинг, «Билим» жамияти, ДОСААФ бошланғич ташкилотларининг куч-ғайратлари бирлаштирилмоқда, маданият комплекслари барпо этилмоқда. Ҳозир мамлакатда икки ярим мингтага яқин мана шундай комплекс бор.

Ишни янгича йўлга қўйиш тарбиявий иш доирасини анча кенгайтириш имконини беради. Мисол учун Свердловск областидаги «Пионер» давлат наслчилик заводини олайлик. Хўжаликдаги маданият комплекси бир неча йилдан бери ишлаб келмоқда, у деярли бутун аҳолини ўз таъсири билан қамраб олган. Коммунистик меҳнат мактаблари программасига мувофиқ машғулотлар ўтказилмоқда. Маҳаллий мактаб ўқувчиларига касб танлашда кўмаклашиш йўлга қўйилган, лекциялар, мунозаралар, меҳнат шуҳрати кечалари уюштирилмоқда. Бадиий ва техник ижодкорлик тўгаракларида, спорт секцияларида, мароқли машғулот клубларида шуғулланишни хоҳловчилар кўпайди. Комплексга кирувчи халқ дружинаси билан тартиб сақлаш жамоат пункти эса ичкиликбозликка, безориликка қарши курашни кучайтирди. Бу эса тартиб бузиш ҳолларининг камайишига олиб келди. Соғлом маънавий муҳит, ишга ижодий ёндашиш, бўш вақтнинг мазмунли ўтказилиши бу коллективнинг ўзига хос хусусияти бўлиб қолди.

Маданият комплексларини барпо этиш расмиятчиликни ёқтирмайдиган ижодий ишдир. Масалан, Белоруссияда бу ишнинг ташкилий жиҳатига кўп эътибор берилмоқда. Маданият комплекслари тўғрисидаги низом тасдиқланган, жойларда сиёсий, меҳнат, ахлоқий тарбиянинг яхлит планлари ишлаб чиқилиб, амалга оширилмоқда. Бу планлар хизмат кўрсатиш соҳасини такомиллаштириш масалаларини ҳам ўз ичига олмоқда. Комплекслар колхоз, совхозларнинг, касаба союзларининг маблағини, оммавий иш учун бюджетдан ажратиладиган маблағни бир қўлда марказлаштириш жамоат бинолари, спорт заллари, стадионлар қайси идорага қарашли бўлишидан қатъи назар улардан яхшироқ фойдаланиш имконини беради. Бу тажрибани оммалаштириш керак. Жойларда СССР Маданият министрлигининг бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда илғор тажрибани умумлаштириб, бу янгиликни қарор топтириш учун зарур тавсиялар ва норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқишини кутмоқдалар.

Ижодий коллектив ишидаги уюшқоқлик кўп жиҳатдан комплексдаги раҳбарлик даражаси билан белгиланади. Одатда уларга бошчилик қилаётган мувофиқлаштириш кенгашлари қишлоқдаги маданий ишни планлаштириш, қишлоқ зиёлиларининг тарбиявий фаолиятдаги куч-ғайратларини бирлаштириш, агрономлар, инженерлар, врачлар, педагоглар билим, маданиятнинг жонкуяр ташвиқотчилари, аҳолининг бўш вақтини мазмунли ўтказиш ташкилотчилари бўлиб қолишларига эришиш вазифасини бажаришлари лозим. Чунончи, Рязань областидаги «Дело Октября» ва «Яльдино» совхозлари фермаларининг қизил бурчакларига агитбригадаларнинг ҳар галги келиши чинакам эсдан чиқмайдиган ёрқин ҳодиса бўлиб қолади. Уларга Ижевск маданият комплекси хизмат қилмоқда. Шу ердаги К. Э. Циолковский маҳаллий музейининг ходимлари, мактаб ўқитувчилари қизиқарли мавзуларда лекция ва суҳбатлар тайёрлайдилар, кутубхона китоб кўргазмасини ва айирбошланадиган адабиёт фондини олиб боради, ҳаваскорлик коллективи эса концерт қўйиб беради. Бу тадбирларнинг планларини мувофиқлаштириш кенгаши ишлаб чиқади, мазкур планларни рўёбга чиқаришга активларнинг кенг доираси жалб қилинади.

Ишга манфаатдорлик билан ёндашилаётган жойларда, ижодкор ходимлар маданий-оқартув муассасаларининг коммунистик тарбиядаги муҳим ролини чуқур англаб олган, меҳнаткашларнинг ошиб бораётган маълумот савиясини, уларнинг хабардорлигини, ўз билим доирасини кенгайтириш ва бойитишга интилишини ҳисобга олаётган жойларда қишлоқнинг маданий турмуши тобора сермазмун ва мароқли бўлиб бормоқда. Чунончи, Москва, Ленинград областларидаги, Краснодар ўлкасидаги қишлоқ маданият комплекслари ўз ишларини «Партия XXVI съезди қарорларини турмушга татбиқ этамиз», «Конституция амал қилмоқда, яшамоқда ва ишламоқда» мавзулари асосида ташкил этиб, халқ университетлари ва коммунистик меҳнат мактабларида машғулотлар ўтказишни, съезд делегатлари, депутатлар билан амалий учрашувлар уюштиришни, кинолекторийларда махсус цикллар, китоб ва кўргазмали материалларнинг виставкаларини, бадиий ҳаваскорлик концертларини ташкил этишни кўзда тутмоқдалар. Ишни мана шундай йўлга қўйиш яхши самара бермоқда, бу тадбирлар одамларнинг хотирасига ўрнашиб, чуқур из қолдирмоқда.

Қишлоқдаги маданий ишда жамики янгиликни қўллаб-қувватлаш, маданият манбаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашда ёрдам бериш зарур. Уларни пропаганданинг техника воситалари, радио аппаратлар, материаллар билан таъминлашни яхшилаш пайти келди. Бу ишдаги маҳкамачилик шунга олиб бормоқдаки, жойларда ўз ҳисобларида пул бўлишига қарамай, неча йиллар давомида клуб муассасаларини ҳамма зарур нарсалар билан таъминлашнинг иложини топа олмаяптилар. СССР Маданият министрлиги, ВЦСПС, СССР Госснаби маданий-оқартув муассасалари ҳеч қандай ғўсқинликсиз таъминланадиган бўлиши тўғрисидаги масалани ҳал қилишлари лозим.

Ҳозирча маданий-оқартув муассасаларидаги қишолди ишларини тугаллаш учун ҳали вақт бор. Уларнинг бир қисмини ремонт қилиш тартибга келтириш лозим. Бу — маҳаллий Советлар депутатларининг, колхоз ва совхоз раҳбарларининг ишидир.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда қишлоқ маданият марказлари ролини ошириш — партия комитетларининг муҳим вазифасидир. Улар маданият комплексларини қишлоқ меҳнатчилари маънавий мулоқот қиладиган, билимлар тарғиб этиладиган, мазмунли, мароқли ҳордиқ чиқариладиган ҳақиқий масканларга айлантиришлари керак. Мана шуларнинг ҳаммаси пировард натижада совет кишиларининг КПСС XXVI съезди белгилаб берган социал-иқтисодий планларни бажариш соҳасидаги ижодий ишига кўмаклашади.

(«ПРАВДА» газетасининг 23 сентябрдаги бош мақоласи).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «Физкультура ва спортнинг оммавийлигини янада ошириш тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Қарорда шу нарса уқтириб ўтиладики, мамлакатда оммавий физкультурани ривожлантириш, совет спортчиларининг маҳоратини ошириш, халқаро спорт алоқаларини кенгайтириш соҳасида катта ишлар қилинди. Физкультура ҳаракатининг кенг миқёси социализмнинг муҳим ютуқларидан биридир.

Физкультура ва спорт билан мунтазам равишда шуғулланиш меҳнат коллективларининг ишлаб чиқаришдаги кўрсаткичларига самарали таъсир қилишини, иш вақтининг зое ўтишини камайтиришга, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга ва кадрларнинг қўнимсизлигини қисқартиришга кўмаклашишини тажриба кўрсатиб турибди.

Шу билан бирга, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети, министрликлар ва идоралар, шунингдек, кўпгина спорт ташкилотлари физкультурани совет кишиларининг кундалик турмушига жорий этиш учун зарур чораларни кўрмаяптилар, мавжуд моддий базадан самарали фойдаланмаяптилар. Аҳоли баъзи қисмининг жисмоний тайёргарлиги ҳали ҳозирги замон ишлаб чиқариши ва СССР Қуролли Кучлари сафларида хизмат қилиш инсонга нисбатан қўяётган талабларга тўла-тўкис мувофиқ келаётгани йўқ. Ишчи ва хизматчиларнинг кўпинча жисмоний чиниқиши заифлиги сабабли касалга чалиниши оқибатида халқ хўжалиги катта зарар кўрмоқда. Қишлоқ аҳолисини, студентларни ва мактаб ўқувчиларини жисмоний тарбиялаш ишида жиддий камчиликлар бор. Аҳолининг, айниқса болалар ва ўспиринларнинг спорт анжомларига ошиб бораётган эҳтиёжлари ҳали ҳам яхши қондирилмаяпти.

Физкультура ва спорт комитетлари ҳамда кўнгилли спорт жамиятлари советлари аҳоли ўртасида физкультура ва спортни оммавий равишда ривожлантиришга зарар келтирадиган ҳаддан ташқари кўп миқдордаги Бутуниттифоқ, республика, ўлка ва область мусобақалари ҳамда йиғинларини ўтказмоқдалар, бу тадбирларга катта маблағ сарфланмоқда ва кўп кишилар ишдан ҳамда ўқишдан қолиб кетмоқда. Физкультура ҳаракатининг идоравий тарқоқлиги, кўнгилли спорт жамиятлари тузилишининг номукаммаллиги оммавий ишни ташкил этишда жиддий камчиликларга олиб бормоқда, совет спортчиларининг маҳоратини ошириш ишига тўсқинлик қилмоқда. Айниқса, физкультура-соғломлаштириш иши проблемаларига бағишланган илмий тадқиқотлар қониқарсиз олиб борилмоқда. Физкультура ва спортни тарғиб қилиш кўпинча турли мусобақалар ҳақида маълумот беришдан иборат қилиб қўйилмоқда, бу иш аҳолининг кенг қатламларида физкультурани жорий этишга етарли равишда қаратилган эмас.

Маҳаллий партия органлари ва халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари бир қанча ҳолларда оммавий физкультурани ривожлантиришга суст раҳбарлик қилмоқдалар, коммунистик қурилишнинг иқтисодий, социал ва тарбиявий вазифаларини ҳал этишда унинг аҳамиятини етарли равишда эътиборга олмаяптилар.

(Давоми иккинчи бетда).

НАМАНГАН ОБЛАСТИ. Задарё районидаги қўриқ «Наманган» совхозининг Ёқубжон Алимов бошлиқ бригадаси аъзолари зафар қучдилар. Ватан хирмонига 375 тонна қўриқ «оқ олтин»и тўкилди. Чўлқуварлар ҳар гектар майдондан 21 центнердан дурдона олишди. Энди улар 25 центнерлик марра учун кураш бошладилар. Суратда: илғор бригада бошлиғи Ёқубжон Алимов.

Г. Григорьев фотоси. (ЎзТАГ).

ТЕРИМ ЗАРБДОРЛАРИ

БУХОРО ОБЛАСТИ. Вобкент районидаги «Зарафшон» колхозида кўпминг килограммчи теримчилар сони тобора ортиб боряпти. Ўзаро мусобақалашиб ишлаётган Мукаррам Ваҳобова, Ойниса Нарзиева, Муқаддас Воҳидова, Мастура Ҳаққулова, Гулсара Гадоева сингари чевар теримчилар кунига 100-120 килограммдан пахта теришга муваффақ бўлишяпти.

●

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ. Бувайда районидаги Калинин номли колхознинг чевар теримчиси Комилахон Мақсудова мавсумда 15 тонна пахта териш мажбуриятини олди. У бу улкан маррани эгаллаш учун терим суръатини тобора оширяпти. Куни кеча у 300 килограмм пахта теришга эришди.

Мавсумда 10-12 тоннадан пахта териш учун курашаётган Гулиниса Умарова Муборакхон Тиркашева, Муҳаррамой Тешаевалар ҳам ҳар куни 200 килограммдан ошириб дурдона теришаётир.

●

РОМИТАН районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг Неъмат Азизов, Жалил Холиқов, Нор Ниёзов, Азим Темиров, Наим Халилов сингари механик ҳайдовчилари мавсумда 350—400 тоннадан «оқ олтин» теришга аҳд қилишган. Бу пешқадам механизаторлар маррани тезроқ эгаллаш учун ўз агрегатлари бункеридан кунига 10-15 тоннадан «оқ олтин» тўкишяпти.

ДАСТЛАБКИ ҒАЛАБА

Жиззах районидаги Ленин орденли «Москва» колхозининг Сувонқул Қосимов бошлиқ бригадаси пахтакорлари биринчилар қаторида пахта тайёрлаш йиллик планини бажардилар. Янги ўзлаштирилган 80 гектар ернинг ҳар гектаридан дастлабки теримдаёқ 19 центнердан ҳосил олинди.

Бригада заршунослари яна 16 центнердан пахта топшириб, ҳосилдорликни гектар ҳисобига 35 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар.

Колхознинг Карим Исақулов, Омон Юсупов, Синақул Тўраев бошлиқ бригадаларида 12 терим машинасининг ҳар бири билан кунига ўртача 12—13 тоннадан пахта тўкиляпти. Бунда Ўроқбой Ёрлақабов, Ҳамид Абдуназаров сингари механизаторлар пешқадамлик қилишяпти.

И. ХОЛМАТОВ,
Н. МИРЗАЕВ,
Жиззах области.

МЕҲНАТ РАПОРТИ

Сурхондарё область саноат корхоналарининг коллективлари СССР Конституцияси кунини муносиб кутиб олиш учун меҳнат вахтасида туриб, маҳсулот реализация қилиш, буюмларнинг асосий турларини ишлаб чиқариш тўққиз ойлик планини муддатидан илгари, 22 сентябрда бажардилар.

Тўққиз ойлик планга қўшимча равишда 10 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади. (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Р. А. АҲМЕДОВга «СССР ХАЛҚ РАССОМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Совет тасвирий санъатини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи правлениесининг раиси ўртоқ Раҳим Аҳмедович **Аҳмедовга «СССР халқ рассоми»** фахрий унвони берилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 йил 23 сентябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИНИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Халқ хўжалиги учун малакали мутахассислар тайёрлашдаги ва илмий тадқиқотларни ривожлантиришдаги хизматлари учун **Тошкент Халқ хўжалиги институти Халқлар дўстлиги ордени** билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 йил, 23 сентябрь.

ПАХТА—ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 23 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	2,39	30,34	1,54	8,21
Фарғона	2,20	28,38	1,14	3,99
Сурхондарё	1,77	25,54	1,36	10,26
Қашқадарё	2,47	18,86	1,80	5,90
Наманган	2,76	18,39	2,46	8,53
Тошкент	4,61	17,80	5,03	14,59
Андижон	2,0	16,55	0,46	1,80
Сирдарё	1,77	7,85	1,71	4,05
Хоразм	1,03	4,44	0,03	0,03
Самарқанд	0,62	3,32	—	—
Жиззах	1,03	3,31	0,95	2,01
ҚҚАССР	0,65	3,15	0,01	0,01
Республика бўйича:	1,95	15,74	1,39	5,06
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Бухоро	1,41	25,36	—	—
Сурхондарё	1,05	18,31	0,55	4,34
Наманган	3,10	6,50	—	—
Қашқадарё	0,76	6,35	—	0,04
Республика бўйича:	1,02	15,14	0,31	2,46

БУНКЕРЛАР БАРАКАСИ

Ғалаба районидаги «Ленинград» колхози юқори механизациялашган илғор хўжаликлардан бири ҳисобланади. Бу ерда етиштирилаётган «оқ олтин»нинг деярли ҳаммаси машина ва механизмлар ёрдамида йиғиштириб олинмоқда. Съездлар йилида пахта топшириш халқ хўжалик планини 27 сентябрда бажариш учун курашаётган колхоз заршунослари даласида машина терими оммавий равишда бошлаб юборилди.

Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили ҳосилини қабул пунктига жўнатишга бағишланган тантанали митинг тугади. Турли транспарант ва шиорлар билан безатилган илк «оқ олтин» карвони йўлга чиқди.

Хўжалик пахтакорлари ишлаб чиқаришга прогрессив техника ва технологияни, фан ютуқлари ва илғор тажрибани татбиқ қилиб, йил сайин юқори натижаларга эришмоқдалар. Колхозда пахта етиштириш ҳозирги кундаги энг мақбул усул — Тошкент технологиясига асосланган. Бунда ерга чигит қадашдан тортиб, то ҳосил териб олингунча бўлган барча жараёнлар техника ёрдамида бажарилади.

— Биз кўп йиллардан буён деярли барча ҳосилни машиналар билан йиғиштириб оляпмиз, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари М. Абдрамонов. — Бу пахтани қисқа муддатларда тез ва нобудгарчиликсиз териб олишимизда асосий омил бўлаётир. Ҳар йили узоғи билан бир ойда барча майдонлардаги пахтани йиғиб-териб олмоқдамиз. План 10—12 иш кунида бажарилаётир.

Қуёш тиккага келиб қолган. Куз ўз ҳукмини ўтказиб, дов-дарахтлар баргини сарғайтира бошлаган бўлса ҳам, қуёш ўтли нафасини сусайтирганича йўқ. Пахтазордамиз. Чаноқлардаги пахталар қайнаб-тошган. Гўё табиат ҳазил қилиб, қишнинг оқ кўрпасини пахтазорга тўшаб қўйгандек. Далаларда ҳосил мўл. Сифатли ўтказилган дефолиациядан сўнг бир текис ғўзалар гўё оқ чойшабга ўралган. Бундай далаларда машина бошқаришнинг ўзи бир олам қувонч бағишлайди кишига.

Пахтазорда «зангори кема»лар сузиб юрибди. Бункерлар тўлган заҳоти пайкал четидаги тележкаларга тўкилаётир.

— Бу йил ҳам ҳар йилдагидек, дала-бункер-тележка-пахта пункти принципини қўллаяпмиз, — дейди секретарь Бундан ташқари теримда нобудгарчиликни иложи борича камайтириш учун курашяпмиз. Агар йўқотилган пахта гектаридан йиғиштириб олинган ялпи ҳосилнинг бир процентидан ошмаса, механик-ҳайдовчиларга мукофот тариқасида қўшимча ҳақ тўлаймиз.

Колхоз далаларидаги йиғим-терим йиллар давомида синовдан ўтган ипатоволиклар методида олиб борилаётир. Хўжаликда зарур техникани ўзида жамлаган комплекс терим-транспорт отряди тузилган.

Олдимизга бункер тўла машина келиб тўхтади. Кабинадаги юзлари саратон қуёшида қорайган, истараси иссиқ ўрта ёшлардаги киши машина бункеридаги пахтани тележкага ағдара бошлади. Танишдик. 8-бригаданинг илғор механизатори Сафар Худойберганов экан.

— Бригадамизда пахтадан ташқари канопдан ҳам мўл ҳосил олиб келяпмиз, — дейди С. Худойберганов. — Каноп тайёрлаш планини ортиғи билан бажардик. 210 тонналик ҳосилнинг ҳаммаси биринчи сортларга топширилди. Эндиги навбат «оқ олтин»ни ўз вақтида тез ва соз йиғиштириб олишга. Бригадамиз бўйича ўтган йили мавжуд 98 гектар ернинг ҳар гектаридан 54,8 центнердан пахта топширилган эди. Бу йилги маррамиз 60 центнер. Менинг ўзим икки қаторли машина билан 220 тонна пахта териб бермоқчиман. Машина пайкал сари йўл олди. У узоклашган сари бункер тўлиб борарди.

Биз дала шийпонига йўл олдик. Шийпонда маданий дам олиш учун барча шароит муҳайё. Дид билан безатилган хоналарда радио, телевизор, холодильник, медицина бурчаги, кўчма кутубхона, сотувчисиз дўкон...

Агитатор — 45-мактаб ўқитувчиси Эргаш Раҳматов янги газеталарни кўздан кечирмоқда. У тушки дам олиш вақтида пахтакорлар билан халқаро аҳвол тўғрисида, КПССнинг тинчликсевар сиёсати ҳақида суҳбат ўтказиши керак.

Далада эса терим дақиқалар сари қизитилмоқда. Колхоз заршунослари бу йил 749 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан дурдона териб олиш, ҳосилнинг 96 процентини «пўлат этак»лардан тўкишни ўз олдиларига эзгу мақсад қилиб қўйишган. Халқ хўжалик планини 27 сентябрда, мажбуриятни эса 15 октябрда бажариш учун кунига йиллик планнинг 12—14 проценти миқдорида пахта териб топширилмоқда.

К. РИХСИЕВ.
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Ўртоқ Константин Устинович ЧЕРНЕНКОга

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Сизни, Коммунистик партия ва Совет давлатининг таниқли арбобини етмиш ёшга тўлган кунингизда қизғин муборакбод этадилар.

Сиз ўзингизнинг бутун фаолиятингиз давомида, партия ва давлат ишининг барча лавозимларида ўз кучингиз, билимларингиз ва катта тажрибангизни коммунистик қурилиш ишига, марксизм-ленинизмнинг улуғ идеалларига астойдил хизмат қилишга сарфламоқдасиз.

Азиз дўстимиз ва ўртоғимиз Константин Устинович. Сизга чин қалбдан узоқ умр, сиҳат-саломатлик ҳамда партиямиз ва совет халқи бахт-саодати йўлида, коммунизм тантанаси йўлида бундан буён ҳам самарали ишлашингизни тилаймиз.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ ЎРТОҚ К. У. ЧЕРНЕНКОНИ ЛЕНИН ОРДЕНИ ҲАМДА ИККИНЧИ «ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ОЛТИН МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги катта хизматлари учун ҳамда туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Константин Устинович **Черненко Ленин ордени** ҳамда иккинчи **«Ўроқ ва Болға» олтин медали** билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1981 йил 23 сентябрь.

ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

ТЕРМИЗ, 23 сентябрь. (ЎзТАГ). Сурхондарё область халқ депутатлари Советининг сессияси область маҳаллий Советларининг КПСС XXVI съезди қарорлари асосида уй-жой-коммунал хўжаликка раҳбарлик қилиш соҳасидаги ишини муҳокама қилди. Область ижроия комитетининг раиси Н. Т. Туропов доклад қилди.

ШВЕЦИЯЛИК МЕҲМОН

Швеция қишлоқ хўжалик министри Андерс Дальгрен бошчилигидаги Швеция делегацияси Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда. Меҳмонлар Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўрдилар, Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлдилар. 23 сентябрь куни делегация Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигида қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Боши биринчи бетда).

«Кишиларнинг сиҳат-саломатлиги ҳақида ғамхўрлик қилиш физкультура ва спортнинг ривожланиши билан чамбарчас боғланган, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида. Москва Олимпиадаси совет спортчиларининг ажойиб муваффақиятларини яққол кўрсатиб берди. Лекин бизни ҳамиша спорт чўққиларининг ўзигина эмас, балки энг аввало физкультура ва спортнинг оммавийлиги қизиқтиради. Бу соҳада эришилган муваффақиятлар равшан кўриниб турибди. Лекин шундай бўлса ҳам, кўпчилик учун спорт ҳозирча ёлғиз томошагина бўлиб қолмоқда. Бу аҳволни тузатиш керак. Физкультура аҳолининг кенг қатламлари ва айниқса, болаларнинг кундалик ҳаётидан кенг ўрин олмоғи лозим».

Ривожланган социализм шароитида физкультура мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа потенциалини ўстиришга, совет кишиларининг маънавий эҳтиёжларини қондиришга ҳар томонлама кўмаклашиши, шахсни ҳар томонлама уйғун камол топтиришнинг, актив ҳаётий позицияни шакллантиришнинг таъсирчан воситаси бўлиши керак.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, округ, шаҳар ва район партия комитетлари зиммасига КПСС XXVI съезди қарорларига, ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларига мувофиқ физкультура ҳаракатига партиявий раҳбарликни кучайтириш, физкультура ва спортни чинакам оммавий равишда ривожлантириш учун совет, касаба союз, комсомол, спорт ва хўжалик органларининг масъулиятини ошириш вазифасини юклади.

Физкультурани ривожлантириш тўғрисидаги ғамхўрлик СССРнинг ҳар бир граждани физкультура, спорт ва туризм билан шуғулланиши тўғрисида Совет Конституциясида гарантиялаб берилган имкониятдан тўлатўкис фойдалана оладиган шароитни таъминлаб бериши лозим.

Жисмоний машқлар, спорт ва туризм билан шуғулланиш яқин йилларнинг ўзидаёқ совет кишисининг, айниқса болалар ва ёшларнинг кундалик эҳтиёжига айланиб қолмоғи учун физкультура ва спортни янада юксалтиришга доир амалий тадбирлар ишлаб чиқилиб, турмушга татбиқ этилсин.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига физкультурани совет кишиларининг кундалик турмушига жорий этиш соҳасидаги ишга раҳбарлик қилишни яхшилаш, мамлакатда спортни янада ривожлантиришни, «Меҳнатга ва СССР мудофаасига тайёр» комплекси асосида аҳолининг барча группалари жисмоний тарбияси системасини такомиллаштиришни таъминлаш, кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш савиясини, халқаро спорт алоқаларининг самарадорлигини ошириш, министрликлар, идоралар, жамоат ташкилотларининг бу соҳадаги фаолиятини мувофиқлаштириб туриш таклиф этилди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетининг ҳамда унинг жойлардаги органларининг амалий фаолияти физкультура, спорт, туризмни, актив дам олишни оммавий ривожлантиришга, КПСС XXVI съездининг физкультурани ҳар бир совет оиласи турмушига жорий этиш тўғрисидаги йўлйўриқларини рўёбга чиқаришга қаратилиши, касаба союз, комсомол, СССР ДОСААФи, бошқа жамоат ташкилотлари, министрликлар ва идоралар билан маҳкам алоқала амалга оширилиши лозим.

Мамлакатда физкультура ва спортга партия ва давлат раҳбарлигининг кучайтирилиши, физкультура ҳаракатида жамоатчилик асосларини янада ривожлантириш, совет кишиларини жисмоний тарбиялашнинг энг муҳим вазифаларини ҳал этишда спорт турлари бўйича кўнгилли спорт жамиятлари ва федерацияларининг ролини ошириш билан тўлдирилиши керак.

Партия комитетларига физкультура ва спортни ривожлантиришнинг энг муҳим вазифаларини: кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашни, спорт иншоотларини қуриш ва улардан самарали фойдаланиш, спорт анжомлари ва асбоб-ускуналарини ишлаб чиқариш, оммавий спорт тадбирларини ўтказиш вазифаларини ҳал қилишда совет, касаба союз, спорт органлари ва СССР ДОСААФ комитетларининг фаолиятини мувофиқлаштиришни яхшилаш тавсия этилди.

Совет кишиларининг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлашга, уларнинг иш қобилиятини ва меҳнат унумдорлигини оширишга, Ватан мудофаасига, социализм ғалабаларини ҳимоя қилишга тайёрлигини оширишга, юксак ахлоқий фазилатларни, бардамлик руҳини, куч ва матонатни шакллантиришга, соғлом ва қувноқ ёш авлодни тарбиялашга ҳар томонлама кўмаклашиш — физкультура ҳаракатининг, бутун жисмоний тарбия системасининг асосий вазифасидир.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ депутатлари ўлка, область Советларининг ижроия комитетларига, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига, министрликлар ва идораларга:

аҳолининг жисмоний тарбиясига раҳбарликни яхшилаш, план топшириқлари асосида физкультура ҳаракатининг моддий базасини янада мустаҳкамлаш юзасидан тадбирларни амалга ошириш;

спорт ва туристик буюмлар билан савдо қиладиган магазинлар ва ижарага бериш пунктлари тармоқларини кўпайтириш, маҳаллий саноат корхоналарида ана шу буюмларни ишлаб чиқаришни кенгайтириш;

касаба союз ва комсомол ташкилотлари билан биргаликда аҳоли истиқомат жойларидаги физкультура-спорт клублари ва физкультура-соғломлаштириш комбинатларининг шохобчаларини, шу жумладан, Белоруссияда, Ленинград ва Пенза шаҳарларида тўпланган тажрибадан фойдаланиб, хўжалик ҳисоби асосида кенгайтириш вазифаси топширилди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига, ВЦСПСга, ВЛКСМ Марказий Комитетига манфаатдор министрликлар ва идоралар иштирокида аҳоли истиқомат жойларида оммавий физкультура ишининг ташкил этилиши норматив-ҳуқуқий актларини тартибга солишни ва такомиллаштиришни кўзда тутувчи, шу жумладан одам яшамайдиган биноларни ажратиш, уларни жиҳозлаш, спорт иншоотларини асраш, спорт ишини пул билан таъминлаш, моддий-техника таъминотида оталиқ ташкилотларининг иштироки тартибини кўзда тутувчи таклифларни 6 ой муддат ичида СССР Министрлар Совети муҳокамасига киритиш топширилди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетининг тақдимига мувофиқ СССР Госпланига 1982 йилдан бошлаб физкультура ва спортни ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичларини СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планлари лойиҳаларига киритиш топширилди. СССР Марказий статистика бошқармаси уларнинг бажарилиш якунларини давлат статистика ҳисоботида ҳисобга олсин.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, СССР Маориф министрлиги, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети, Мудофаа министрлигининг спорт комитети, Бутуниттифоқ «Динамо» физкультура-спорт жамиятининг марказий совети ва СССР ДОСААФ Марказий Комитети билан биргаликда мамлакатда мусобақалар ва йиғинлар ўтказишни тартибга солиш, шу мақсадлар учун ажратилган маблағларни тежаб сарфлаш юзасидан конкрет тадбирларни амалга ошириш таклиф қилинди. Меҳнат коллективлари ва ўқув юртларида, шаҳарларда, районларда спорт тадбирлари фақат ишдан ва ўқишдан бўш вақтларда ташкил этилсин, округ, область ва ўлка мусобақалари эса, одатда, шанба ва якшанба кунлари ўтказилсин.

Мамлакатда ўтказиладиган Бутуниттифоқ, республика, ўлка ва область мусобақалари ҳамда йиғинларининг сони қисқартирилсин. Спортнинг ўйин турларига мувофиқ олий, биринчи ва иккинчи лига командалари мусобақаларининг илмий жиҳатдан асосланган системаси ишлаб чиқилсин, бунда шу командаларнинг жойларга бориши камайтирилсин.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига 1981 йилдан бошлаб ҳар бир олимпиада цикли учун кўнгилли спорт жамиятлари ва идораларининг таклифларини ҳисобга олган ҳолда асосий Бутуниттифоқ ва халқаро спорт мусобақаларининг ягона календарини, меҳнат коллективларида ва ўқув юртларида албатта ўтказилиши лозим бўлган физкультура-соғломлаштириш тадбирлари рўйхатини тасдиқлаш топширилди. Асосий эътибор меҳнаткашларни, ёшларни бевосита корхоналарда, колхозларда, совхозларда, муассасаларда, ўқув юртларида ва аҳоли истиқомат жойларида физкультура ва спорт машғулотларига жалб этишга қаратилсин.

Партия комитетларига, халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетларига ва касаба союзларининг советларига спорт тадбирларини ўтказишнинг йиғма календарь планларининг бажарилиши ва командаларнинг республика, ўлка ва область доирасидан ташқарига жўнаб кетишлари устидан назорат ўрнатиш, меҳнаткашларни ишлаб чиқаришдан қолдириб, мусобақа ва йиғинларга юборишга, оммавий физкультура ва спортга зарар етказган ҳолда спорт тадбирлари учун давлат ва жамоат маблағларини ортиқча сарфлашга йўл қўйган кишиларни қаттиқ жавобгарликка тортиш тавсия этилди.

ВЦСПСга, ВЛКСМ Марказий Комитетига, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига, министрликлар ва идораларга меҳнат коллективларида физкультура ва спортни янада ривожлантиришни таъминлаш касаба союзларнинг завод, фабрика комитетлари, маҳаллий комитетлар, комсомол спорт ва хўжалик ташкилотларининг куч-ғайратини физкультура ва спорт билан шуғулланиш учун зарур шарт-шароитларни яратишга, спорт клублари ва физкультура коллективларини мустаҳкамлашга, ГТО, туризм, умумий жисмоний тайёргарлик ва саломатлик группалари секциялари сонини кўпайтиришга қаратиш тавсия этилди.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва касалликларнинг олдини олиш мақсадида корхоналар, совхозлар, колхозлар, муассасалар, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, ҳунар-техника билим юртларининг раҳбарларига касаба союз комсомол ва спорт ташкилотлари билан биргаликда иш ва ўқув шароитлари имкон берган корхоналарда ва муассасаларда ишлаб чиқариш гимнастикасини жорий этишни таъминлаш тавсия этилди.

ВЛКСМ Марказий Комитетига болалар, ўқувчилар, ишчи ва қишлоқ ёшларининг жисмоний тарбияси учун, оммавий физкультура ишининг аҳволи учун комсомол комитетларининг масъулиятини ошириш топширилди. Совет ёшлари ҳар томонлама билимли бўлибгина қолмай, шу билан бирга маънавий гўзал, соғлом, чиниққан, жисмоний жиҳатдан бақувват ҳам бўлиши лозим. Ҳар бир пионер, комсомол, йигит ва қизнинг ГТО нишондори бўлишига, физкультура, спорт, туризм билан мунтазам равишда шуғулланишига эришиш лозим. Ёш авлоднинг соғлом манфаатларини собитқадамлик билан шакллантириш, чекишга, ичкиликбозликка ҳамда бошқа зарарли одатлар ва майлларга қарши қунт билан курашиш, жисмоний ва маънавий камолот эҳтиёжларини ёшларга изчиллик билан сингдириш, юксак ирода сифатларини, мардлик ва матонатни, меҳнатга ва СССР мудофаасига тайёр бўлишни тарбиялаш лозим. Комсомол ва пионер ходимлари, активлар физкультура ва спорт машғулотларида шахсан намуна кўрсатишлари, оммавий физкультура ишининг моҳир ташкилотчилари бўлишлари керак.

СССР Маориф министрлигига, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига, СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетига, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети билан биргаликда:

Ўқувчилар ва студент ёшларининг жисмоний тарбиясига раҳбарликни тубдан яхшилаш, умумий таълим мактабларида, ҳунар-техника билим юртларида, техникумларида ва олий ўқув юртларида бутун ўқув даври мобайнида ўқишдан ташқари ва факультатив физкультура ва спорт машғулотларини мунтазам равишда ўтказиб туришни таъминлаш, жисмоний тарбия бўйича мавжуд ўқув программаларини тегишли суратда қайта кўриб чиқиш; мактабгача ёшдаги болалар билан ўтказиладиган физкультура машғулотларини яхшилаш, жисмоний тарбия назарияси ва практикаси бўйича ўқитувчилар, врачлар, болалар боғчаларининг мураббияларини тайёрлаш ва қайта тайёрлашни ташкил этиш; барча умумий таълим мактабларида, ҳунар-техника билим юртларида эрталабки гимнастика, катта танаффус вақтларида ҳаракатли ўйинларни, ой сайин саломатлик ва спорт кунлари, куни узайтирилган группаларда жисмоний тарбия бўйича ҳар куни машғулотлар ўтказишни таъминлаш;

«Умид стартлари» деб аталган болаларнинг спорт ўйинларини, ВЛКСМ Марказий Комитетининг совринлари учун мусобақалар ўтказишни, шунингдек билим юртлари ва техникумларнинг ўқувчилари, олий ўқув юртларининг студентлари ўртасида ўйинлар ўтказишни актив жорий қилиш таклиф этилди.

СССР Молия министрлигига 1982 йилдан бошлаб 30 ва ундан ҳам кўпроқ синфлари бўлган умумий таълим мактабларида жисмоний тарбия бўйича синфдан ташқари олиб бориладиган иш учун ўқитувчининг тўла ставкаси миқдорида ҳақ тўлаш учун маблағ ажратиш, шунингдек ўқувчи ёшларнинг жисмоний тарбияси учун харажат нормаларни аста-секин кўпайтиришни кўзда тутиш топширилди.

СССР Маориф министрлигига ўқувчиларнинг жисмоний тарбияси бўйича методик кенгаш тузишга рухсат этилди.

СССР Маориф министрлигига, СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига, Физкультура ва спорт комитетига ВЦСПС ва СССР ДОСААФ Марказий Комитети билан биргаликда моддий база ва кадрлар бўлган тақдирда спорт-соғломлаштириш лагерларининг шохобчаларини кенгайтириш, саломатлиги яхши бўлмаганлиги сабабли махсус медицина группасига киритилган ўқувчилар билан жисмоний тарбия машғулотларини ташкил қилишни яхшилаш тавсия этилди.

Болалар-ўсмиринлар спорт мактабларининг фаолиятини болалар ва ўсмиринлар ўртасида физкультура-соғломлаштириш ва тарбиявий ишларни ташкил этишга, зарур моддий базага ва малакали кадрларга эга бўлган мактабларнинг фаолиятини эса спорт резервларини тайёрлашга қаратиш зарур, деб топилди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига, ВЛКСМ Марказий Комитетига, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига, СССР Маориф министрлигига, СССР ҳунар-техника таълими давлат комитетига, Бутуниттифоқ касаба союзлар кўнгилли спорт жамиятлари Советига, Мудофаа министрлиги спорт комитетига ва Бутуниттифоқ «Динамо» физкультура-спорт жамиятининг Марказий Советига:

спортнинг олимпиада турларини янада ривожлантиришни таъминлаш, айниқса, енгил атлетика, гимнастика, сузиш, футбол, хоккей, конькида учиш ва чанғи спорти бўйича спорт резервларини тайёрлаш ишини кучайтириш, спорт мактаблари, олимпиада тайёргарлиги марказлари, спорт профилидаги мактаб интернатлар ишининг самарадорлигини ошириш, уларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш, ўқув-машқ марказлари учун маблағларни тежаб сарфлаш;

спортчилар билан олиб бориладиган ғоявий-тарбиявий ишларни яхшилаш, барча терма командаларда ва спорт мактабларида муайян мақсадга қаратилган доимий сиёсий ўқишни ташкил қилиш, ёшларни юксак совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми, коммунизм ишига садоқат, жаҳон спорт майдонида ғалабага эришиш учун курашга шай бўлиш руҳида тарбиялаш, спортда носоғлом ҳодисалар (юлғичлик, ҳайбаракаллачилик, спортчиларни оғдириб олиш ва ҳоказо)ни таг-томири билан қатъиян тугатиш;

физкультура тадбирларини биргаликда ўтказиш, спорт иншоотлари қуриш ҳамда ремонт қилиш чоғида мазкур тадбирда иштирок этувчи ҳар бир давлат ташкилоти ёки жамоат ташкилотининг розилиги ва қарорига мувофиқ давлат ҳамда жамоат маблағларини кооперациялашдан кенг фойдаланиш топширилди.

СССР Мудофаа министрлигига, Ички ишлар министрлигига, СССР Давлат хавфсизлиги комитетига, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг Бош Сиёсий бошқармасига ҳарбий хизматчиларнинг жисмоний тайёргарлигини янада кучайтириш, армия спортини ривожлантириш тадбирларини амалга ошириш тавсия этилди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига, СССР Мудофаа министрлигига, ДОСААФ Марказий Комитетига ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, СССР Маориф министрлиги, СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети билан биргаликда чақирув ёшигача бўлган ва чақирув ёшидаги ёшларнинг жисмоний тайёргарлиги соҳасидаги ишларни кучайтириш, ГТО комплекси нормативларини қабул қилишда расмиятчилик фактларига барҳам бериш, спортнинг техникавий ва ҳарбий-амалий турларига, айниқса автомобиль-мотоцикл, парашют, мерганлик спорт турларига эътиборни кучайтириш топширилди.

Спорт жамиятларининг ишига баҳо беришда амалий ва ҳарбий-техникавий спорт турлари соҳасидаги кўрсаткичлар ҳисобга олинсин.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетларига, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига, ВЦСПСга, ВЛКСМ Марказий Комитетига спорт базаларининг қайси идорага қарашли эканлигидан қатъи назар улардан самарали фойдаланишни таъминлаш таклиф этилди. Спорт иншоотлари коллективларининг фаолиятига баҳо беришда меҳнаткашлар ва болалар ўртасидаги физкультура-оммавий ишлар даражаси асосий кўрсаткичлардан бири деб ҳисоблансин. Ҳар куни стадионлар, спорт заллари сузиш ҳавзалари ва бошқа иншоотлар иш вақтининг ярмига қадарини аҳоли билан жисмоний машғулотлар ўтказиш учун ажратиш кўзда тутилсин.

СССР Госпланига, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, спорт товарлари ишлаб чиқарадиган министрликлар ва идораларга, СССР Савдо министрлиги ва «Центросоюз»га ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети, Бутуниттифоқ «Динамо» физкультура-спорт жамияти Марказий Кенгаши ва СССР ДОСААФ Марказий комитети иштирокида иқтисодий ва социал ривожланиш планлари лойиҳаларини тайёрлаш чоғида харидоргир, айниқса болалар ва ўсмирлар учун спорт товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва уларнинг сифатини яхшилаш юзасидан топшириқларни кўзда тутиш топширилди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, СССР Маориф министрлиги, СССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети ва ВЦСПС билан биргаликда жисмоний тарбия ўқитувчиларини, инструкторлар, методистлар, тренерлар ва бошқа физкультура кадрлари тайёрлаш ва қайта тайёрлашни яхшилаш таклиф этилди. Физкультура раҳбар ходимларини қайта тайёрлаш таъминлансин. Оммавий физкультура-соғломлаштириш ишлари ва туризм мутахассисларини тайёрлаш ташкил этилсин. СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига, ВЦСПС, СССР ДОСААФ Марказий Комитетига манфаатдор ташкилотлар билан биргаликда 1982-1984 йилларда барча тренер кадрларни аттестациядан ўтказиш тавсия этилди.

Партия комитетларига Физкультура ва спорт комитетларини, кўнгилли спорт жамиятлари кенгашларини физкультура ва спортнинг оммавийлигини янада юксалтиришни таъминлашга қодир мутахассислар билан мустаҳкамлаш топширилди.

ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитетига, министрликлар ва идораларга СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитети билан келишган ҳолда раҳбар кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш программаларига «Физкультура» темасини ўрганишни киритиш тавсия этилди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига СССР Фан ва техника давлат комитети, СССР Фанлар академиясининг, СССР Медицина фанлари академиясининг, СССР Педагогика фанлари академиясининг тегишли институтлари билан биргаликда ва министрликлар ҳамда идоралар билан келишиб олган ҳолда физкультура ва спортни ривожлантиришнинг энг муҳим йўналишлардаги илмий тадқиқотлар савиясини ошириш, уларни планлаштириш ҳамда мувофиқлаштиришни яхшилаш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиб тасдиқлаш таклиф этилди. СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетининг спорт бўлинмалари, илмий-тадқиқот ва ўқув юртлари юқори малакали илмий кадрлар билан мустаҳкамлансин.

Бутуниттифоқ физкультура илмий-тадқиқот институти зиммасига оммавий физкультура проблемаларига доир илмий-тадқиқотларни мувофиқлаштирувчи, ўтказувчи ҳамда физкультура ҳаракати практикасига ана шу тадқиқотларнинг натижалари жорий этилиши устидан контроллик қилувчи бош ташкилот вазифалари юкланди.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигига, СССР министрликлари ва идораларига, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига физкультурачилар ва спортчиларнинг сиҳат-саломатлиги устидан врачлик назоратини яхшилаш; врачлик-физкультура диспансерлари тармоғини кенгайтириш, уларни замонавий асбоб-ускуналар, аппаратлар ва дори-дармонлар билан таъминлаш чораларини кўриш; халқ хўжалигининг тегишли тармоқларига доир санитария-соғломлаштириш тадбирлари комплекс планларида бир қанча касалликларнинг олдини олишни кучайтириш мақсадида физкультура-соғломлаштириш ишларини бирмунча жадал амалга оширишни кўзда тутиш таклиф этилди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетига, СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетига, СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига, СССР Кинематография давлат комитетига, Бутуниттифоқ «Билим» жамиятига, марказий ҳамда маҳаллий газета ва журналларнинг редакцияларига:

физкультура ва спортни пропаганда қилишни яхшилаш, кишиларда ҳар куни физкультура билан шуғулланишга бўлган эҳтиёжни ривожлантиришга, аҳолининг турли ёш группалари учун комплекс машқларни оммалаштиришга, физкультура ва спорт ишларини ташкил этишнинг энг яхши тажрибасини кенг кўрсатишга эътиборни қаратиш;

ажратиладиган қоғоз фондлари доирасида оммавий физкультура масалаларига оид дарсликлар, методик ва илмий-оммабоп адабиётлар, ҳужжатли ва ўқув фильмлари, плакатлар чиқаришни кўпайтириш ҳамда уларнинг сифатини яхшилаш топширилди.

Физкультура ҳаракатининг алоҳида ўрнак кўрсатган ташкилотчиларини, атоқли олимлар ва тренерларни рағбатлантириш мақсадида «Республикада хизмат кўрсатган физкультура ходими» фахрий унвонини таъсис этиш мақсадга мувофиқ деб топилди.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига шу масала юзасидан республикаларнинг Олий Советлари Президиумларига тегишли таклифларни киритиш тавсия этилди.

Автоном республикалар министрлар советлари, халқ депутатлари ўлка, область, округ, шаҳар ва район советларининг ижроия комитетлари ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетларининг раҳбар ходимлари ҳамда мутахассисларига АССР министрликлари, халқ депутатлари ўлка, область, округ, шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари мустақил бошқармаларининг ходимлари учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг 1976 йил 24 декабрдаги 1059-қарорида кўзда тутилган мансаб окладлари бериладиган бўлди.

Назрулла Маннонович МАННОНОВ

Совет пахтачилиги оғир жудоликка учради. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, таниқли олим, ВАСХНИЛ мухбир аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, 1946 йилдан КПСС аъзоси Назрулла Маннонович Маннонов ҳаётдан кўз юмди.

Н. М. Маннонов 1909 йилда Тошкент шаҳрида туғилди. Шу ерда техникумни, кейин Ўрта Осиё Пахтачилик институтини тугатди.

Ўз меҳнат фаолиятининг дастлабки даври — 30-йиллар бошланишидан у ўз тақдирини пахтачилик билан боғлади. Пахтачиликни юксалтиришга, уни интенсификациялаш ва ривожланишнинг индустриал йўлига кўчиришда кўп куч сарф қилди. Н. М. Маннонов 1933 йилдан 1951 йилгача СоюзНИХИда илмий ходим, ўсимликшунослик бўлими мудири бўлиб ишлади. Юксак малакали тажрибали мутахассис, қобилиятли ташкилотчи бўлган Н. М. Маннонов колхоз раиси қилиб сайланди. Унинг раҳбарлигида қолоқ хўжалик қисқа муддат ичида илғорлар даражасига чиқиб олди ва 50-йилларнинг охирида гектаридан 42 центнердан ҳосил олди. Юқори маҳсулдорликдаги чорвачилик ва пиллачилик хўжалигига эга бўлди.

Н. М. Маннонов 1961-1966 йилларда Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министрининг ўринбосари, қишлоқ хўжалик министри, Куба Республикаси ҳукумати ҳузурида қишлоқ хўжалиги бўйича бош маслаҳатчи бўлди. 1966 йилдан 1972 йилгача Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институтига раҳбарлик қилди. Кейин республика Қишлоқ хўжалиги министрлигида фан Бош бошқармасининг бошлиғи бўлиб ишлади. Назрулла Маннонович Маннонов 1977 йилдан умрининг сўнгги кунларигача ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлими Президиумининг аъзоси, тупроқшунослик ва химиялаш секциясининг раиси бўлди.

Н. М. Маннононвинг пахтачилик агротехникаси соҳасидаги, пахта-беда алмашлаб экиш, суғориш режими, мелиорация, тупроқшуносликнинг илмий асосланган системасини такомиллаштиришдаги кўп қиррали илмий фаолияти пахтачиликни ривожлантиришга ёрдам берди. У юзга яқин илмий ишлар эълон қилди, 17 фан кандидатини тайёрлади.

Н. М. Маннонов самарали илмий ишни актив жамоатчилик фаолияти билан бирга муваффақиятли қўшиб олиб борди. У СССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзоси, Тошкент область партия комитетининг аъзоси, халқ депутатлари Тошкент область ҳамда Оржоникидзе район Советининг депутати қилиб сайланган эди.

Партия ва ҳукуматимиз Н. М. Маннононвинг қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги хизматларини юксак баҳоладилар. Унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилган эди. Н. М. Маннонов Ленин ордени, икки марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Қизил Юлдуз ордени, СССР медаллари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланган эди.

Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари Назрулла Маннонович Маннононвни меҳрибон мураббий, тажрибали пахтакор сифатида яхши билишарди.

Ватаннинг содиқ фарзанди, жонкуяр коммунист, пахтакор ва олим Н. М. Маннононвинг номи республикамиз меҳнаткашларининг хотирасида ҳамиша сақланиб қолади.

Ш. Р. Рашидов, Е. А. Айтмуротов, И. Г. Аннсимкин, Л. И. Греков, Ю. П. Максимов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Қ. К. Камолов, Н. М. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, У. У. Умаров, Р. С. Ашуралиев, Т. Г. Зинин, Ҳ. М. Мажидов, А. А. Уркинбоев, С. Ҳ. Йўлдошев, Г. А. Габриельянц, О. В. Лебедев, А. С. Цамутали, А. И. Имомалиев, С. М. Мираҳмедов.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборган Самарқанд области ғаллакорлари давлатга дон сотиш бўйича топшириқни 22 сентябрда муддатидан илгари бажардилар.

Давлат омборларига 130 минг тонна дон, шу жумладан 45 минг тонна маккажўхори дони етказиб берилди. Маҳсулот сотиш плани 160 процент бажарилди. Областнинг барча районлари давлатга дон сотиш юзасидан социалистик мажбуриятларини бажардилар. Уруғлик буғдой ва арпа дони тайёрлаш бўйича ҳам планлар адо этилди. Давлат ресурсларига пландаги 7,4 минг тонна ўрнига 7,8 минг тонна уруғлик буғдой ва арпа дони тўкилди.

Қўшработ райони — 24,5 минг тонна, Советобод райони— 21,8 минг, Булунғур райони — 10 минг, Пайариқ райони — 8,1 минг, Ургут ва Иштихон районлари — 7,9 минг тоннадан дон тайёрлаб, эришилган меҳнат ғалабасига салмоқли ҳисса қўшдилар. Нарпай райони хўжаликлари дон тайёрлаш давлат планини 290 процент, Пастдарғом райони 250, Нурота райони 218, Самарқанд райони 217, Большевик райони 213, Каттақўрғон райони 199, Оқдарё райони 185, Жомбой райони 167, Пахтачи райони 162, Хатирчи райони 160 процент бажарди.

Область маккажўхорикорлари катта муваффақиятга эришдилар. Улар 165 минг тонна маккажўхори дони тайёрлаб, ҳар гектардан 85 центнердан «каҳрабо дон» йиғиб олдилар. Пахтачи, Хатирчи, Ургут, Пайариқ, Оқдарё, Каттақўрғон, Нарпай, Пастдарғом районларининг маккажўхорикорлари ҳар гектар ердан 90 центнер ва ундан кўп миқдорда маккажўхори дони олдилар.

Область комсомол ташкилоти қатор йиллардан буён маккажўхори етиштиришда оталиқ ёрдами кўрсатмоқда. Бу йил ҳам маккажўхори етиштириш ва тайёрлашни юксалтиришга муносиб ҳисса қўшди. Иштихон районидаги Навоий номли колхознинг СССР Давлат мукофотининг лауреати Жўрақул Қўшоқов, Жомбой районидаги «Октябрь» колхозининг Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Муса Абдиев, Самарқанд районидаги Улуғбек номли колхознинг Баҳром Тоҳиров, шунингдек Пайариқ районидаги «Пайариқ» совхозининг Шоҳдор Эргашев етакчилигидаги комсомол-ёшлар бригадалари гектаридан юз центнердан ва ундан ошириб маккажўхори дони олдилар.

Нарпай районидаги «Иттифоқ», Каттақўрғон районидаги Ленин номли, Хатирчи районидаги «Ўзбекистон», Жомбой районидаги «Праздa», Большевик районидаги «Память Ленина», Пахтачи районидаги Калинин номли колхозлар фан ютуқлари ва илғор тажрибани қўллаб, бошоқли экинларнинг ҳар гектаридан 40-50 центнердан дон олдилар. Қўшработ районидаги «Қўшработ», Советобод районидаги «Каттақўрғон», Нурота районидаги «Ғозғон», Булунғур районидаги «Победа» совхозларининг меҳнаткашлари лалми ерларда буғдой ва арпадан мўл ҳосил олишга эришдилар. Қўшработ районидаги «Қўшработ» совхозидан К. Ашуров, Советобод районидаги «Жом» совхозидан К. Сафаров, «Каттақўрғон» совхозидан Б. Жўраев сингари комбайнчилар 600-700 тоннадан буғдой ва арпа янчишга эришиб, ўрим-йиғим мавсумининг пешқадамлари бўлишди.

Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлигининг область дон қабул қилиш корхоналари айни кунларда қабул қилинган донни жойлаштириш, сақлаш ва қайта ишлаш бўйича катта ишлар олиб бормоқда. Область хўжаликлари ана шу муваффақият билан бир қаторда давлатга пилла, қоракўл, тухум, мева, полиз маҳсулотлари, картошка ва витаминли ун сотиш бўйича йиллик план ва социалистик мажбуриятларнинг муддатидан илгари бажарилишини таъминладилар.

Область пахтакорлари пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар ва уни муваффақиятли тайёрлашга киришдилар.

Область қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари кузги дала ишлари комплексини ўз вақтида тугаллаш, давлатга қишлоқ хўжалик ва чорвачиликнинг барча турдаги маҳсулотларини сотиш бўйича социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши учун бутун куч-ғайратларини сарфламоқдалар.

АДИБЛАР ЮБИЛЕЙИГА

«Ҳозирги замон ва республика ёзувчиларининг вазифалари» — Ўзбекистон Ёзувчилар союзи секретариатининг Термизда бўлиб ўтган сайёр мажлисида шу масала муҳокама қилинди. Союз правлениесининг биринчи секретари Сарвар Азимов, сўзга чиққан бошқа нотиқлар КПССнинг XXVI съезди ҳамда СССР Ёзувчиларининг VII съезди адабиёт намояндалари олдига қўйган катта вазифалар тўғрисида, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда янада активроқ қатнашиш йўллари ҳақида гапирдилар. СССР ташкил топган куннинг 60 йиллигига республика областлари, Қорақалпоғистон АССР ва Тошкент шаҳри тўғрисида очерклар тўпламини тайёрлаш ва чиқаришга қарор қилинди. Секретариат қатнашчилари Ўзбекистон Ёзувчилар союзи Сурхондарё область бўлимининг иши тўғрисидаги ҳисоботни муҳокама қилдилар. Бир группа шоир ва ёзувчилар союз аъзолигига қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

Киров номли Хўжаобод агросаноат комбинатидан хатлар

БОҒЛАРГА БОҚ, БОҒЛАРГА...

«Биз бундан буён ҳам қишлоққа катта миқдорда молиявий ва моддий ресурслар ажратаверамиз. Бу тармоқни индустриал негизга планли ўтказишни давом эттираверамиз. Бироқ, эндиликда асосий диққат-эътибор капитал маблағлардан олинадиган самарага, қишлоқ хўжалик маҳсулдорлигини ўстиришга, унинг агросаноат комплекси ҳамма тармоқлари билан алоқасини чуқурлаштириш ва такомиллаштиришга қаратилади. Бу, 80-йиллардаги аграр сиёсатнинг муҳим хусусиятидир».

Леонид Ильич Брежневнинг КПСС XXVI съездида айтган бу гаплари бизга туртки бўлиб, Киров номли Хўжаобод агросаноат комбинатига бордик. Комбинат коллективи боғ-роғларни саноат асосига ўтказиш борасида кўп иш қилди ва яна кўп ишларни мўлжаллаб турибди...

Биз комбинатнинг хушманзара боғида, атрофи панжара билан ўралган катта ҳовуз бўйидамиз. Салқин, ҳаво мусаффо. Ёмғирда ювилган япроқлар яшнаб турибди. Боғ «қоровули» — қора қарға меҳмонга пешвоз чиқади, хурсандчиликдан қанот қоқиб, ичкарига бошлайди. Бош агроном Шомансур Шокаримов кимдир қанотини синдирган бу қушнинг ҳаётини сақлаб қолган. Икки йилдирки, яхшиликка жавобан боғдан нари кетмайди.

Суҳбатдошимиз ҳаммага таниш: Масодиқ ота Мадиёров. Машҳур боғбон, шу хўжаликка директор бўлиб келганига 30 йилдан ошди. Бу киши яратган боғ-роғлар довруғи олис-яқинга таралди. Фидойиларча қилган меҳнатлари туфайли Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди. У Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайланди. Бу мукофотлар боғ эвазига, меҳнаткашлар дастурхонига кўплаб мева, узум етказиб бергани, ундан ширин-шакар шарбатлар, хушбўй ичимликлар, турли хил консерва маҳсулотлари тайёрлашда рекорд кўрсаткичларга эришганлиги эвазига берилди. Масодиқ отага дуч келиб қолсангиз, боғ тўғрисида, унинг хосияти тўғрисида бутун бир достон эшитасиз.

Кекса боғбон юзларидан нур ёғилиб, саховат ва фахр билан сизга ажойиб боғларини кўрсатади. Бу боғларни бир кун, икки кунда кўриб улгурмайсиз. Поёни йўқдай туюлади бу боғларнинг. Шунда беихтиёр: «Боғларга боқ, боғларга!» — деб хиргойи қилгингиз келади.

Боғ ҳақидаги суҳбатимиз чоғида Масодиқ ота қуйидагиларни айтди:

— Биз боғ яратишни ўрганиб олдик. Энди ундан юқори ҳосил ва кўпроқ фойда олишни ҳам ўрганишимиз керак.

Боғдан фойда олиш... чуқур ўйлаб кўрилса, бу сўзлар замирида ҳақиқат ётади. Чиндан ҳам, шундай, боғдан зарар кўраётган хўжаликлар бор.

Масодиқ ота директор бўлиб келган 1950 йилда Хўжаобод боғдорчилик совхози боғдан ярим миллион сўм зарар кўрарди. 700 гектар боғ, 30 гектар токзорга эга эди. Йиллик даромад: 30 тонна узум, 1,5 минг тонна хўл мева бўларди. Барча ишлар қўл кучи билан бажариларди. Бу ҳам майли-я, шароит ниҳоятда оғир эди. Кўпчилик ертўлаларда яшарди. Электр йўқ эди. Ичадиган сув ҳовузга тўлдириб олинарди. Йўллар хароб, юриб бўлмасди.

Боғни боғ қилиш осон бўлмади. Кўп тер тўкилди, кўп иш қилинди. Кишиларга ғамхўрлик, меҳрибонлик кучайтирилди. Даштлар, чакалакзорлар, тошлоқ ерлар қаричма-қарич ўзлаштирилди, эски боғлар яшариб кетди.

1965 йилнинг октябрь ойи эди. Боғ устида қуёш балқиб турганди. Ҳавода қушлар учаётганди. Бирдан водийга ёпирилиб тушган қора булут кунни тунга айлантириб юборди. Ёмғир қуйиб берди. Орқасидан қор ёғди. Шундай кўп ёғдики, боғбонлар ухлашолмади. Эрталаб қаттиқ совуқ бошланди.

Совхознинг 800 гектар боғини бутунлай совуқ уриб кетди. Баҳорда 100 минг туп ўрик ва олма кўчириб ташланди. Қуриган дарахтлар ўрни ўша баҳордаёқ тўлдирилди, қайта кўчат ўтқазилди.

Шундан кейин совхоз коллективига 60 чақирим нарига бориб Қорадарё бўйида боғ яратишга ижозат берилди.

Қорадарё иккига бўлиниб оқарди. Ўртада орол, жуда катта орол бор эди. Мадиёровчилар шу оролда боғ яратишга отландилар.

— Бу иш қандай бошланган эди?

— Оролда Нишонбой деган бир деҳқон яшарди, — деди Масодиқ ота. — Меҳнаткаш, дилкаш одам экан. Соҳилдан 25 гектар ер очиб, токзор барпо этган экан. У менга ёқиб қолди. Кимсасиз оролда ёлғиз яшаш, боғ яратиш ҳар кимнинг ҳам қўлидан келавермайди. Юрагида ўти бор деҳқонгина шундай катта ишга қўл уради.

Масодиқ ота билан оролга 500 киши борган эди. Нишонбойнинг уйи атрофига 200 та чодир тикилди. Халқ ҳашари бошланиб кетди. Янги бўлим ташкил этилди. Ҳошимжон Сатторов бўлим бошқарувчиси бўлди. У ишбилармон, серғайрат йигит эди. Совхозда ҳамма ҳурмат қиларди. Соҳилга борган кишилар унга ишонарди, эргашарди.

Яхши ният билан оролга борганлар 5 йил қатнаб 3,5 минг гектар ерни ўзлаштириб, ҳаммасини боғ қилдилар. Учта бўлим тузилди. Уйлар қурилди, электр келтирилди. Соҳилда ажойиб бир қишлоқ туғилди.

Масодиқ ота совхоздан 60 километр нарида боғ яратмоқчи бўлганида кўпчилик кулган эди. Беҳуда уриниш бу дейишганди. Беш юз кишининг беш йиллик мардона меҳнати самараси ялт этиб кўзга кўрингандан кейин бу боғ Андижон, қўшни Ўш областига овоза бўлиб кетди.

Бир куни Масодиқ ота Қорадарё бўйидаги боғдан келаётганида Жалолқудуқ районининг шундоқ биқинида, адир бағрида минглаб гектар ер экин экилмай куйиб ётганини кўриб қолди. Қаёққа қараманг туянинг ўркачисимон адир! Экин битмагани учун бу ерни Ёмонадир деб аташаркан.

Озгина меҳнат сарф қилинса минг-икки минг гектар ер очиш мумкин эди. Ёмонадир билан совхоз ораси 30 километр. Қорағунон ариғидан сув чиқариб, боғ қилса бўлади. Масодиқ ота катта-кичик билан маслаҳатлашди. Унинг таклифи кўпчиликка маъқул тушди. Масодиқ ота обкомнинг ўша вақтдаги биринчи секретари Бектош Раҳимовга учради.

— Жуда соз, яхши ўйлабсиз, — деди Раҳимов,— Хайрли ишларингиз тарихда қолади.

Шундан кейин Қорадарё бўйидаги 3,5 минг гектарли боғ асосида «Прогресс» совхози тузилди. Ота катта бир хўжаликка асос солганидан хурсанд эди.

Ёмонадирда ҳам 2 минг гектарли боғ барпо этилди. Ўрикзор, олмазор, беҳизор, шафтолизор, узумзорларни кўриб ҳавасингиз келади. Бу боғ мевага киргандан сўнг яна бир янги боғдорчилик совхози тузилди. Унга «Болгария» деб ном берилди. Бу совхоз Жалолқудуқ райони ихтиёрига топширилди.

Суҳбатимиз қизиб борарди. Масодиқ ота боғларни кўпайтириш ҳақида куйиниб гапирарди. Ота бир қарич ер ҳам экинсиз, бекор турмасин дейди. Андижонда инсон қадами етмаган адирлар ҳали кўп. Пахтакор эрта тонгда даласига шошади. Ота эса боғларига ошиқади. Гарчи бошқа районларга топшириб юборган бўлса ҳам бир оёғи «Прогресс» боғида, бир оёғи «Болгария»да. Ҳозир бу боғлардаги дарахтлар етилган...

1973 йилнинг баҳори эди. Андижонда боғбонларнинг катта йиғини бўлди. Масодиқ отага сўз беришди. Шунда кўпдан бери ўйлаб юрган гапини ўртага солди. «Андижондек шаҳри азимда тузукроқ оромгоҳ йўқ. Шаҳарликлар дам олиш кунлари соя-салқин жой қидириб, узоқ-узоқларга кетадилар. Андижон — Ўш йўлидаги Заврoқ адирини ҳашар йўли билан обод қилсак Арслонбоп, Саричелак, Шоҳимардондан қолишмайдиган оромгоҳ бўлади. Биз шу адирда шаҳар халқи учун дам олиш зонаси яратиб беришга аҳд қилдик»...

Йиғин қатнашчилари бу таклифни қарсаклар билан кутиб олишди. Эртасига мудроқ уйқуда ётган Заврoқ адири жонланди. Андижондаги жами завод-фабрика, ташкилот, идора коллективи оммавий ҳашарга чиқди. Адирга чиқадиган айланма йўллар очилди, бетон зиналар қурилди. Ариқлар қазилиб, қирғоғига тартиб билан кўчатлар ўтқазилди. Машина-насослар билан 90 метр баландликка сув чиқарилди.

7—8 йил ичида шу адир бағрида минглаб гектар ажойиб сайилгоҳ барпо этилди. Унга Боғишамол деб ном берилди. Қир устида пахта чаноғи шаклида фонтан қурилиб, атрофи обод қилинди. Ресторан, ошхона, чойхоналар, дўконлар очилди. Боғишамолда мадиёровчиларнинг ҳам 24 гектар ўрикзори бор. Ҳар йили 20—30 тонна ўрик териб олишяпти.

Бугун Андижонга келган меҳмон Боғишамолга бормасдан, бу ердаги боғ орасида қурилган чойхоналар, «Мовий осмон» ошхонасида бир пиёла чой ичмасдан, бир лукма ош емасдан кетолмайди...

Масодиқ ота анчадан буён чўлқуварларга ҳам боғ яратиб беришни ният қилиб юрарди. Хўжаликдан 100 чақирим нарига — Марказий Фарғонада жойлашган қўриқ Комсомолобод районига бориб, 300 гектар токзор, 40 гектар боғ барпо этиб, «Комсомол» совхозига топширди.

Хўжаобод районидаги Калинин адирида 5 гектар лимонзор, 100 гектар боғ ятратди. Яқин йилларда лимонзор 50 гектарга етказилади. 12 гектарлик теплица қурилиши бошлаб юборилди.

Шу тариқа совхоз боғи 700 гектардан 5,5 минг гектарга етказилди. Йилига 11 минг тонна мева, узум тайёрланяпти. Ҳар гектар боғдан 92 центнердан мева, ҳар гектар токзордан 100 центнердан узум олиняпти. Бу— Андижон области кўрсаткичидан бир ярим баравар кўп. Умуман 30 йилда 14 минг гектар боғ яратилди. Бу боғларда 30 хил мева бор.

Боғдорчиликка ихтисослаштирилган бу хўжалик партия XXV съездидан сўнг агросаноат бирлашмасига, кейин эса агросаноат комбинатига айлантирилди. Ўзлари етиштирган мева ва узумни ўзлари қайта ишлай бошладилар.

Масодиқ отанинг боғдорчиликка оид орзулари кўп. Яқин келгусида йилига 25 минг тонна мева, 25 минг тонна узум етиштиришни дилига тугиб қўйган. У комбинат поселкасида сабзавотчилик, боғдорчилик техникуми очилса, йилига 1-1,5 минг тонна қуруқ мева тайёрлаш йўлга қўйилса яхши бўларди, дейди.

Р. РАҲМОНОВ,
Ўзбекистон радиоси мухбири.
А. ҚОРАБОЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.
А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«УРАЛМАШ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ИШЧИЛАРИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ ПОЛЯК ИШЧИЛАРИГА

МАКТУБИ

Азиз ўртоқлар!

Уралмашликлар газета, телевидение, радионинг қардош Польшадаги воқеалар тўғрисидаги ҳар бир хабарини зўр ташвиш ва хавотирлик билан кутиб олмоқдалар. Ишлаб чиқариш қисқармоқда, интизом пасаймоқда, ижтимоий-сиёсий турмушнинг кўпгина соҳаларида контрреволюция ҳужум қилмоқда, антисоветизмнинг лойқа тўлқинлари тобора кучаймоқда. Мамлакат жуда катта кулфат, миллий фалокат ёқасида турибди.

«Бирдамлик» раҳбарлигидаги авантюрачилар шу ташкилотнинг «съезд»ини антисоциалистик, антиватанпарварлик йиғинига айлантирдилар. Съезд поляк халқининг, ишчилар синфининг, касаба союз аъзоларининг фойдасини кўзлаб биронта ҳам ҳужжат, биронта ҳам қарор қабул қилмади. Аммо ҳокимиятни босиб олиш ва социалистик ғалабаларни тугатишга қаратилган ғазабли, гиж-гижловчи ғаламислик баёнотлари, даъволари, Совет давлати шаънига қилинган ҳақоратлар жуда етарли бўлди.

Социализмга, халқ Польшасига, Совет Иттифоқига туҳмат билан суғорилган ва «Шарқий Европа халқларига мурожаатнома» деб аталмиш мурожаатнома ўта кетган масъулиятсизлик, сиёсий иғвогарликдир. Реакция кучлари ва ғарбнинг махсус хизмат маҳкамалари гиж-гижлаётган «Бирдамлик»нинг мутасаддилари ва корчалонлари поляк халқининг тақдири тўғрисида сохта кўз ёши тўкмоқдалар, социализмга ҳужум қилмоқдалар. Дўстлигимизни, социалистик мамлакатларнинг бирлигини кўпоришни истамоқдалар.

Социалистик ҳамдўстликка қарши мафкуравий диверсия учун касаба союз каналларидан фойдаланишга бевосита уриниш — «Бирдамлик»нинг контрреволюцион ғоялари ва разил ишларидир. Улар Польша меҳнаткаш халқининг туб манфаатларига асло алоқадор эмаслар, чин поляк ватанпарварларининг ўй-фикрлари ва орзу умидларини мутлақо ифода этмайдилар. Антисовэтчиларнинг ҳаракатлари жазосиз қолаётгани кишининг қаҳр-ғазабини қўзғайди.

Ўртоқлар! Синфдош қардошлар! Ўзларини халқ ҳимоячилари қилиб кўрсатаётган ана шу жаноблардан ишчиларга хос дангаллик билан: хўш, фашизмга қарши курашда биргаликда тўкилган қон билан мустаҳкамланган совет ва поляк халқларининг дўстлигига, социализмга уларнинг тажовуз қилишларига ким ҳуқуқ берди? деб сўраб кўринг. Польша давлатининг озодлиги ва мустақиллиги йўлида 600 мингдан кўпроқ совет солдати ўз жонини фидо қилди. Булар орасида Урал кўнгилли танк корпуси ва бошқа ҳарбий қўшилмалар составида шавкатли жанг қилган уралмашликлар оз эмас эди.

Урушдан кейинги ғоят машаққатли йилларда халқ Польшасининг шаҳар ва қишлоқлари Совет Иттифоқи ёрдамида харобалардан қайта тикланди. «Уралмаш» коллективи мамлакатингизнинг оғир индустриясини вужудга келтиришда актив иштирок этди. Уралмашликлар ПХР-нинг металлургия корхоналари учун 50 минг тоннадан зиёд машина-ускуна тайёрлаб бердилар.

Биз «Уралмаш» байроғидаги тўққизта орден орасида Польшанинг ПХР Олий хизмат ордени билан бирга юлдузи борлигидан фахрланамиз. Бирлашмамиз «Катовице» металлургия комбинати қурилишидаги ёрдам учун ана шу билан мукофотланган.

Польша буюртмаларини бажариш борасида астойдил ишлаган Ўрта Урал меҳнаткашлари машина-ускуналаримиз «Бирдамлик» жўрттага чиқарган забастовкалар сабабли бекор туриб қолади, деб ўйламаган эди. Бу— бизнингча иш эмас, ишчиларга хос иш эмас!

Азиз ўртоқлар! Ўрмаловчи контрреволюция ўзининг чинакам макрли мақсадларини ошкор қилиб қўйди, ҳокимият учун очиқдан-очиқ кураш бошлади. Ўзингизни алдаш ва чўчитишга йўл қўймангиз! Поляк халқининг, социалистик Польшанинг душманларини йўлдан улоқтириб ташлангиз!

Барча совет кишилари каби биз, уралмашликлар ҳам, поляк ишчилари, бизнинг синфдош қардошларимиз Польша Халқ Республикасининг меҳнаткашлари қатъий ирода кўрсатиб, ўз кучларини бирлаштирадилар, қатъий чоралар кўриб, контрреволюциянинг сурбетларча кирдикорларига муносиб зарба берадилар, социализм ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қоладилар, деб ишонамиз.

Мактуб «Уралмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси кўп минг кишилик коллективининг митингида 1981 йил 22 сентябрда қабул қилинган.

ПЛАНЕТАМИЗДА

БМТ Бош Ассамблеясининг XXXVI сессиясида

А. А. ГРОМИКО нутқи

НЬЮ-ЙОРК, 22 сентябрь. (ТАСС). Бугун БМТ Бош Ассамблеяси XXXVI сессиясининг ялпи мажлисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико нутқ сўзлади.

Тинчлик — ер юзидаги барча кишиларнинг бебаҳо мулки, инсон фаолиятининг ҳар қандай соҳасидаги тараққиётнинг ҳал қилувчи шартидир, деб уқтирди Совет делегациясининг бошлиғи. Бу гап илгари ҳам тўғри эди, ҳозир эса бундан ҳам тўғридир.

«Ҳозир партиямиз, халқимиз учун, қолаверса планетадаги барча халқлар учун халқаро майдонда тинчликни сақлаб қолишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ, — деб таъкидлайди Л. И. Брежнев. — Биз тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қилар эканмиз, ҳозир яшаб турган кишилар учунгина, фарзандларимиз ва набираларимиз учунгина ишлаётганимиз йўқ; биз ўнлаб келажак авлодларнинг бахт-саодати учун ишлаяпмиз».

Совет коммунистларининг олий анжумани — КПСС XXVI съезди ана шу принципиал йўл-йўриққа асосланиб яқинда халқаро турмушнинг энг муҳим проблемаларига доир таклифларнинг бутун бир комплексини ўртага қўйди. Бу таклифлар дунёда катта қизиқиш уйғотди.

Мана шу таклифлар қурол-яроғларни чеклаш, кескинлик манбаларини тугатиш, давлатлар ўртасида ишончни мустаҳкамлаш юзасидан олисни кўзловчи қадамлар қўйишни назарда тутади.

Бу таклифлар ҳам сиёсий, ҳам ҳарбий соҳани қамраб олади, ракета-ядро қуроли ва оддий қурол-яроғлар хусусидаги тадбирларни назарда тутади, Европадаги, Яқин Шарқдаги, Ўрта ва Узоқ Шарқдаги, дунёнинг бошқа районларидаги аҳволга тааллуқлидир.

Бу таклифлар халқаро иқлимни соғломлаштириш, уруш хавфини даф қилишдан иборат битта муддао билан бирлашган.

Совет Иттифоқи жаҳон майдонида бошқа социалистик давлатлар билан ҳамкорликда ҳаракат қилмоқда. Яқинда социалистик ҳамдўстлик партиялари ва мамлакатларининг раҳбарлари Қримда бўлиб ўтган учрашув вақтида дунёда таркиб топаётган вазият муносабати билан шу мамлакатларнинг фикрлари ва ҳаракатларини яна мувофиқлаштириб олиш имкониятига эга бўлдилар.

Биз, деди А. А. Громико, халқаро масалаларни кўриб чиқиш ва ҳал этишда халқлар озодлиги ва тараққиёти идеалларига, барча давлатларнинг, ҳамма халқларнинг мустақиллигини ҳурмат қилиш принципларига таянамиз, инсониятни дафн қилишга тайёргарлик кўришни эмас, балки турмуш негизларини мустаҳкамлашни кўзлаймиз.

Бироқ, жаҳон сиёсатида бошқа мақсадларни кўзловчи ўзгача йўналиш ҳам бор. Бу йўналиш — империалистик давлатларнинг милитарист доиралари сиёсатидир.

Бу сиёсатнинг моҳияти — бошқа давлатлар ва халқлар устидан ҳукмронлик қилишга, ўз хоҳиш-иродасини тиқиштиришни билдирувчи ҳукмронликка, уларни иқтисодий жиҳатдан эксплуатация қилиш, уларнинг территорияларидан ҳарбий-стратегик мақсадларда фойдаланишга интилишдан иборат.

Бу сиёсатнинг «ижодкорлари» халқаро кескинликни кучайтиришни, уларнинг ўз ибораси билан айтганда, сиёсатда зўравонлик усулларини ишга солишни ўз мақсадларига эришишнинг асосий воситаси деб билмоқдалар.

Биз шуни яна бир карра таъкидлаб ўтмоқчимиз ва СССР делегацияси ушбу минбардан шу гапни айтишга вакил қилинган: Совет Иттифоқи Америка Қўшма Штатлари билан муҳолифлик йўлини излагани йўқ ва изламайди ҳам, у АҚШ билан нормал амалий муносабатда бўлишни хоҳлайди.

Кейинги вақтларда АҚШда «халқаро терроризм»га қарши оз бўлмаса салб юриши эълон қилгудек бўлдилар, гоҳ у, гоҳ бу мамлакатни мана шу гуноҳда айбладилар. Аммо бу айбловлар ҳақиқий гуноҳкорнинг шаънига айтилмаяпти, чунки улар бошдан-оёқ сохта айбловлардир. Терроризмни излаш лозим бўлган жойдан эмас, унинг ҳақиқий маконидан эмас, балки бошқа жойлардан изламоқдалар.

Сальвадордаги воқеалар, деди сўзини давом эттириб совет делегациясининг бошлиғи, империалистларнинг бошқа халқлар ишларига бутун дунёнинг кўз ўнгида аралашиш сиёсатини яққол кўрсатувчи мисол бўла олади.

Ёки «тез ҳаракат қилиш кучлари» деб аталган кучларни олиб кўрайлик. Бу— АҚШнинг мустақил давлатлар ишларига қўпол равишда аралашишини таъминлаши, халқларнинг озодлигини бўғиш лозим бўлган полиция таёғидан бошқа нарса эмас.

Форс кўрфази районида АҚШнинг жуда катта ҳарбий денгиз кучлари тўплаб қўйилганлиги маълум. Бу— Эронга қарши, Совет Иттифоқига қарши, Осиё ва Африкадаги бир қанча мустақил мамлакатларга қарши қаратилган ҳаракатдир. АҚШнинг ҳарбий-денгиз флоти бу райондан чиқиб кетиши керак. Унинг бу районда қиладиган иши йўқ, ҳимоя қиладиган нарсаси йўқ. Шундай қарорга келиш оқилона иш бўлур эди.

НАТОда қатнашувчи бир қанча мамлакатларнинг раҳбар доиралари тўхтовсиз қуролланиш пойгасини худо деб билиб, ҳозир унга сиғинмоқдалар. Улар шу мақсадга хизмат қиладиган ҳамма ишни мақбул деб ҳисобламоқдалар.

Бизнинг мамлакатимиз ҳарбий устунликка интилгани йўқ ва интилмайди ҳам. Л. И. Брежнев буни бутун дунёга билдирган эди, бу гап бир марта айтилгани йўқ, шу жумладан турли вақтларда бевосита Америка президентларига айтилган эди. Аммо биз бошқаларнинг биздан устун бўлиб олишларига йўл қўймаймиз. Биз ҳар қандай дағдағага муносиб жавоб бериб, мувозанат сақланиб қолишига ҳаракат қилаверамиз, албатта.

АҚШнинг нейтрон қуроли ишлаб чиқаришга киришиш тўғрисидаги қарори бутун дунёни жуда ғазаблантирди. Бу қарор қуролланиш пойгасини кучайтириш сари, дунёдаги вазиятни кескинлаштириш сари қўйилган янги қадамдир.

Халқаро ҳаётнинг бошқа воқеалари ҳам дунёдаги вазиятга таъсир қилмоқда. Вашингтон билан Пекиннинг тобора кўпроқ бирикиб кетаётганлиги факти эътиборни ўзига тортмоқда.

Дунёдаги кескинликни пасайтириш, қуролланиш пойгасини жиловлаш, уруш хавфини тугатиш учун кураш — ҳозирги энг зарур ва энг кескин вазифадир, деб таъкидлади сўнгра А. А. Громико.

Совет Иттифоқи шуни таклиф қилади: Бош Ассамблея БМТга аъзо бўлган барча мамлакатлар номидан иш кўриб, ядро қуролидан фойдаланган давлатлар ва давлат арбоблари инсониятга қарши жуда оғир жиноят қилган бўлур эдилар, деб тантанали эълон қиладиган декларация қабул этсин.

Совет Иттифоқи қуролланиш пойгасини тўхтатиш проблемасининг ҳамма жиҳатлари юзасидан, барча низоли халқаро масалалар юзасидан музокаралар ўтказилиши тарафдоридир, икки томонлама ва кўп томонлама музокара тарафдоридир.

Совет делегациясининг бошлиғи Жануби-Шарқий ва Жануби-Ғарбий Осиёдаги, Яқин ва Ўрта Шарқдаги, Африка жанубидаги аҳволга тўхталиб ўтди, СССРнинг бу жойларда содир бўлаётган воқеалар хусусидаги нуқтаи назарини таърифлаб берди.

XX асрнинг қолган йигирма йилида одамлар тинчлик шароитларида яшашлари ва эрамизнинг учинчи минг йиллигига цивилизациянинг келажаги учун ташвиш билан эмас, балки унинг ривожланиш истиқболлари чексизлигига ишонч билан қадам қўя олишлари учун ҳамма иш қилиниши лозим, деб таъкидлади пировардида А. А. Громико. Шу йўлда курашадиган катта ва кичик ҳамма давлатларга Совет Иттифоқи доимо ҳамдам бўлади.

АДН агентлиги
Польшадаги аҳвол тўғрисида

БЕРЛИН, 22 сентябрь. (ТАСС). Польшадаги аҳволнинг кескинлашуви ўтган икки ҳафтанинг кўрсатишича, ниҳоятда хатарли кўлам касб этди. Бу нарса «Бирдамлик» раҳбарларининг бутун мамлакатни ва жамики ижтимоий доираларни қамраб олган контрреволюцион хуружларининг бевосита натижаси бўлди, деб ёзади ўз шарҳида АДН агентлиги. Шу муносабат билан Варшавадаги кузатувчилар партия ва давлат органларининг доимо ён бериб келишларини ташвишланиб, яхши тушунмай кузатмоқдалар, дейди агентлик.

Маълумки, «Бирдамлик»нинг раҳбарлари Гданьскдаги ўз съездида ҳокимиятни тамоман қўлга олиш ва социалистик ижтимоий тузумни тугатишни очиқдан-очиқ даъво қилиб чиқдилар. Бу орада турли тоифадаги контрреволюционерлар ҳар қандай восита ва методларни ишга солиб шу ниятни амалга оширишга киришдилар.

Шу қалтис вазият олдида мамлакатнинг турли жойларидаги марксчи-ленинчи кучлар эндиликда партия ва давлат органлари контрреволюциянинг ҳар томонлама тазйиқи олдида ортиқ бирон қадам ҳам чекинмай, ўзлари ҳужумга ўтсинлар, деб қатъий талаб қилиб чиқмоқдалар. Давлат ҳокимияти ўз-ўзини мудофаа қилишнинг жиддий чораларини кўрмаслигига ортиқ йўл қўйиб бўлмайди.

Шу муносабат билан Польша коммунистлари айтаётган бир фикр: контрреволюцион лагердаги тактик келишмовчиликлар умумий мақсадлар хусусида кишини адаштириб қўймаслиги керак деган фикр муҳимдир. Ҳозир «Бирдамлик»нинг энг хавфли йўлбошчиларидан баъзилари очиқдан-очиқ куч ишлатишдан воз кечишни маслаҳат бериб турган бўлсалар, бунинг сабаби шуки, улар партия ва давлат раҳбарлари яна бир карра таъкидлаган «тушуниш ва мулоқот» линияси билан чайқовчилик қилмоқдаларки, шу нарса аввалги воситалар ва методларни қўллаган ҳолда позицияларни осонроқ ва камроқ таҳлика билан эгаллаб олишга имкон беради.

Социализм душманлари Польшада ана шу режани қўллаб, ҳозирнинг ўзидаёқ муҳим-муҳим постларни ўз қўлларига ола билдилар. Масалан, «Бирдамлик» энг замонавий ускуналар билан жиҳозланган ва мамлакатнинг ҳамма жойларини қамраган информация хизматига эга. Польшалик журналистларнинг маълумотларига кўра, бу информация хизмати расмий оммавий информация воситаларидан ҳам таъсирчанроқ бўлиб, унда «Бирдамлик»нинг штурмчиларга ўхшаш жанговар отрядлари ҳам бор. «Бирдамлик»нинг Совет Иттифоқига, ГДР ва бошқа социалистик мамлакатларга хуруж ва бўҳтон қилувчи социализмга қарши мазмундаги ҳар хил матбуоти — газеталари, варақалари, плакатлари ва брошюралари жиддий бир тўсиққа учрамай, ҳар куни, кўпинча эса ҳаттоки партия ва давлат босмахоналарида босилиб турибди. «Бирдамлик» ҳафталигининг ўзигина 500 мингдан кўпроқ нусхада чиқмоқда. Бу ташкилот ихтиёрида капиталистик мамлакатлардан «Совға» тариқасида келган барча зарур техникавий воситалар ва ускуналар ҳам борки, улар исталган вақтда ўз телепередатчигидан фойдаланишга имкон беради.

Контрреволюцион кучлар бутун мамлакатдаги тобора кўпроқ корхоналарда кўнгиллари нимани тусаса шуни қилмоқдалар. Улар туҳмат, бўҳтонлар ёғдириш, тазйиқ кўрсатиш ва дўқ-пўписа қилиш ёрдамида, кўпинча эса қўпол суръатда куч ишлатиб ўзларига ёқмаган партия раҳбарлари ва саноат раҳбарларини истеъфога чиқишга мажбур қилишгандан сўнг шу жойларда энди «Бирдамлик»нинг тегишли бошлиғи ҳукмронлик қилмоқда. Бошқа кўп корхоналарда ҳокимиятни босиб олиш жараёни шитоб билан бормоқда.

ПХРдаги вазиятнинг хавфли кескинлашуви айни маҳалда экономикадаги ҳалокатли аҳвол билан боғланган. Узоқ вақт бунинг айбини «ўтмиш хатолари»га тўнкашга уриниб келишди. Бу айб «Бирдамлик» билан унинг доимий дўқ-пўписаларидан чўчийдиганлар зиммасида эканлиги энди равшан бўлиб қолди.

АДН шарҳида контрреволюцияга зарба бериш учун қатъий ҳаракатлар қилиш зарурлиги айтилади.

СОЦИАЛИСТИК ҲАМДЎСТЛИК

РАҚАМЛАР ВА ФАКТЛАР

Одессадеги Январь қўзғолони номли оғир крансозлик ишлаб чиқариш бирлашмасида янги сериядаги кран ишлаб чиқариш ниҳоясига етказилди. Кран Варшавадаги «Бумар» корхонаси билан биргаликда яратилди. У 100 тонна оғирликдаги юкни ўнлаб метр юқорига кўтаришга имкон берувчи телескопик стрела билан жиҳозланган.

Совет ва Польша коллективлари беш йилдан кўпроқ вақтдан буён ҳамкорлик қилмоқдалар. Улар биргаликда ишлаб 25,40 ва 63 тонна юк кўтара оладиган машиналарни ишлаб чиқаришди. Бу кранлар социалистик ҳамдўстликнинг кўпгина давлатларида йирик домналарни, химия ва нефтни қайта ишлаш, қуришда самарали ишламоқда.

• • •

ВХР ва ГДР ўртасидаги ўзаро товар етказиб бериш ҳажми бу йил 1,4 миллиард сўмдан ошади. Автотранспорт воситалари ва қишлоқ хўжалик техникасини ишлаб чиқариш ҳамкорликнинг асосий соҳаларидир. Венгрия жумладан, 750 та «Икарус» автобуси, мебель ташиш учун 100 та юк автомобилини етказиб беради. ГДР эса ВХРга 8 минг та юк автомобили ва микроавтобус, 34 мингдан ортиқ «Трабант» ва «Вартбург» енгил машинасини жўнатади. Шунингдек, ўзаро хом ашё ва истеъмол молларини етказиб бериш давом эттирилади.

• • •

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган Европа мамлакатлари ёрдамида Куба халқ хўжалигининг турли тармоқлари — шакарқамиш, никель, цитрус ва тамаки ишлаб чиқариш, машинасозлик, химияни интенсив ривожлантириш ва модернизациялаш билан боғлиқ бўлган кенг программани амалга оширмоқда. Масалан, Кенгаш давлатлари кўмагида Лас-Камариокасда қувватги йилига 30 минг тонна никель бўлган завод қурилади. Оролдаги янги қазилма конларини разведка қилиш ҳақида битимга эришилди.

Бу ҳамкорлик Кубага ўз эҳтиёжларини қондиришгагина эмас, шу билан бирга товарларнинг маълум қисмини экспортга жўнатишга ҳам имкон беради. Жумладан, у ўз маҳсулотларини — шакар, цитрус ва қоғозларни социалистик мамлакатларга етказиб беришни кенгайтиради. 1975 йилдан 1979 йилгача бўлган давр ичида республиканинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши бўйича шериклари ўртасидаги савдо-сотиқ алмашуви 22 процентга ошди.

(АПН).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● БЕЛГРАД. Цавтата шаҳрида «Жаҳонда социализм» мавзуида халқаро семинар бошланди. Семинар бу йил «Социализм, фан, техника, тараққиёт стратегияси» шиори остида ўтмоқда.

● ЛИССАБОН. Катталиги жиҳатидан Португалияда иккинчи ўринда бўлган Порту шаҳрида нейтрон қуроли ишлаб чиқаришни тақиқлашни талаб этувчи арзномага имзо тўплаш бошланди. Ҳужжатда таъкидланадики, АҚШ маъмуриятининг кенг кўламда нейтрон бомба ишлаб чиқаришни авж олдириш тўғрисидаги қарори қуролланиш пойгасини кучайтириш ва халқаро кескинликни чуқурлаштириш йўлида янги хатарли қадамдир. Тинчлик учун ва кескинликни юмшатиш учун, империализм энг агрессив доираларининг инсониятни «совуқ уруш» замонларига қайтаришга бўлган уринишларига қарши курашни активлаштириш лозим, деб таъкидланди ҳужжатда.

(ТАСС).

ГАЗЕТХОНЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Серго Оржоникидзе номли «Ҳурмат Белгиси» орденли Бухоро давлат педагогика институтида ва Ромитан районидаги «Ромитан» совхозида «Совет Ўзбекистони» газетхонларининг конференциялари бўлиб ўтди.

Конференцияда «Совет Ўзбекистони» газетаси редакторининг ўринбосари Б. Юсупов редакция коллективи КПСС XXVI съезди қарорлари асосида олиб бораётган ишлар, республика меҳнаткашларининг съезд қарорларини бажариш йўлидаги энг яхши ташаббусларини ёритишдаги тажрибаси ҳақида гапириб берди.

Газетхонлар билан бўлган учрашувларда педагогика институти ректори, физика-математика фанлари доктори, профессор В. Мўминов, институт қошида ташкил этилган республика мактаб директорлари малакасини ошириш факультетининг тингловчилари — Сурхондарё область Қумқўрғон районидаги 3-ўрта мактаб директори Т. Эсонов, Хоразм область Боғот районидаги 20-ўрта мактаб директори Р. Рўзметов, «Ромитан» совхози партия комитетининг секретари Ж. Фозилов, участка агрономи О. Ҳамроев, кўпмингкилограммчи теримчи О. Қодиров ўртоқлар сўзга чиқиб, газета йилдан-йилга сермазмун ва ўқимишли бўлиб, унда босилаётган ижобий ва танқидий материаллар таъсирчанлиги ошиб бораётганлигини таъкидлашди. Шу билан бирга конференция қатнашчилари газета чиқишларининг таъсирчанлигини янада оширишга қаратилган ўз таклиф-мулоҳазаларини билдирдилар.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АХБОРОТ

СУРХОНДАРЁ

ЛИМОНЗОРЛАР КЕНГАЙМОҚДА

Каттақум массивида ўзлаштирилган 25 гектар майдонда теплицалар комплекси барпо этилди. Ойнабанд теплицаларда шифобахш «Юбилейний» ва «Мейр» навли лимонлар етиштирилади. Ҳозир лимонарийнинг иккинчи навбатини қуриш ишлари жадал давом этяпти.

Термиз районн территориясида янгидан ташкил этилган бу лимон плантацияларида жами 25 минг туп ниҳол ўтқазиш мўлжалланган эди. Ҳозиргача 20 минг тупдан кўп кўчат ўтқазиб бўлинди. Кейинчалик хўжаликлараро лимонарий комплекси кенгайтирилиб, ўзлаштирилган майдонларда хурмо, анор, анжир, унаби, мандарин, апельсин каби субтропик ва тропик мевалар, анвойи гуллар етиштирилади.

Ҳозиргача Сурхондарё областининг колхоз ва совхозлари 50 гектардан зиёд майдонда лимонарийлар бунёд этдилар. Яқин келажакда ҳар бир хўжаликда камида 1—2 гектарли лимонарий қуриб, ишга тушириш планлаштирилди. Янги беш йилликда ҳар йили давлатга 10—12 миллион дона лимон етказиб бериш тадбирлари белгиланди.

ҚИШЛОҚДА САНЪАТ МУЗЕЙИ

Кўҳитанг тоғ тизмалари сийнасидаги қадимий қишлоқ — Пашхурд деб аталади. Бу ерда Шеробод район жамоатчилиги ташаббуси билан қишлоқ санъат музейи ташкил этилди. Музей залларига тасвирий санъат асарлари қўйилган, РСФСРдан 4 рассом, Ўзбекистонлик 20 рассом, ҳаммаси бўлиб 120 дан ортиқ мўйқалам устасининг асарлари музей хоналарини безаб турибди.

Музейни ташкил этишда шерободликларнинг юртдоши, Ўзбекистон Рассомлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, республика Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, таниқли рассом Рўзи Чориезнинг ҳиссаси катта бўлди. Ҳозирги вақтда Сурхон воҳасида 10 та халқ музейи ишлаб турибди.

БОБОТОҒ ПИСТАСИ

Хандон писта лаззатлилиги ва ўзига хос шифобахшлиги билан тансиқдир. Ўрта Осиёда, хусусан Сурхондарё областининг Бобoтоғ массивининг катта қисмини пистазорлар ташкил этади. Боботоғнинг табиий пистазорлари республикамизда 24 минг гектардан зиёд майдонни эгаллайди. Табиатнинг бу инъоми Зарафшон арчазорлари ва заранг бутазорлари билан аралаш ҳолда тоғ ён бағирлари ва адирларда ажиб манзара кашф этган. Писталардан ҳар йили жуда кўп миқдорда маҳсулот йиғиб-териб олинмоқда.

Ҳозирги вақтда табиат инъом этган бу ўсимликни сақлаб қолиш, ривожлантириш ва ундан кўплаб маҳсулот етиштириш учун Боботоғ пистачилик қўриқхонаси ташкил этиш тадбирлари белгилаб чиқилди. Ўн биринчи беш йиллик охирига бориб писта меваси етиштириш 2—3 баравар кўпайтирилади.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Оржоникидзе районидаги «Қибрай» совхоз-заводи токзорларида етиштирилган мўл ҳосилни териб олиш уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Хўжалик мирашкорлари съездлар йилида 8 минг тонна узум топшириш мажбуриятини олишган. Боғлардан териб олинган сершира узумлар шаҳарликлар дастурхонига, Москва, Ленинград, Омск шаҳарлари аҳолисига пешма-пеш юборилаётир. Суратда: Узум узиш пайти.

Р. ШАМСИДДИНОВ фотоси (ЎзТАГ).

ЯХШИДАН НОМ ҚОЛАДИ

КОЛЛЕКТИВ ВА ШАХС

Қўшним Нурилла ака билан Бўстонлиқнинг сўлим Сижжак қишлоғида бироз дам олиб келиш мақсадида, шанба куни барвақт йўлга тушдик. Йўл-йўлакай юмуш билан Ғазалкентга ҳам тушиб ўтишга тўғри келди. Нурилла ака чойхона ёнида писта сотиб ўтирган букчайган бир мўйсафид билан қўл учини бериб, номигагина саломлашди. Кейин нарироққа боргач ўзича: «Оббо, бадфеълей, жуда қариб-ди-ку», деди.

Мен ипакдай мулойим қўшнимнинг мўйсафид одам ҳақида бу қадар ҳақоратомуз сўз айтганига бироз ҳайрон қолдим. Бироқ таажжубланганимни сездирмай, мўйсафид ким эканлигини сўрадим.

— Уруш йиллари бизнинг колхозда раис бўлиб ишлаган Қосимбек ака деган одам шу бўлади... — Қўшним шундай деб хаёлга чўмди.

Бироздан сўнг Нурилла ака ёшлигида, Тошкент областининг собиқ Қорасув районидаги ўзи туғилиб ўсган қишлоқда бошидан ўтган воқеани гапириб берди.

— Уруш кетаётган пайт эди. Икки опам урушгача турмушга чиқиб кетишганди. 1941 йилнинг охирида отам фронт орқасидаги ишга олинди. Биз онам билан эртадан кечгача колхоз даласида ишлардик. Далада ҳамма иш хотин-қалаж, қари-қартангларга, биздай ўсмирларга қолган. Мен бригадада сувчилик қилардим. Фронтчасига ишлаб, ҳар куни икки гектар ўрнига 5-6 гектар майдондаги ғўзани суғорардим. Ўн саккизга қадам қўйиб, фронтга кетиш орзусида юрардим. Шунинг учунми, онам: «Сен ҳам кетиб қолсанг менга ҳамхона бўлади», деб қўярда-қўймай қўшни қишлоқдаги узоқ бир қариндошимизнинг қизига уйлантириб қўйди. Келинойингиз хушрўйгина, эсли-ҳушли эди. Сал вақт ўтмай у ҳам далага чиқиб кетди.

1944 йилнинг ёзида менга ҳам чақирув қоғози келди. Кетмонни қулоқ бошида қолдириб, даланинг ўзида онам ва хотиним билан хайрлашдим. Идорага борсам Юсуф деган ҳамқишлоқ ошнам ҳам ҳарбий хизматга чақиртирилган экан, иккимиз биргалашиб хайр хўшлашгани раис олдига кирдик. Қосимбек ака бизни анча совуқ қарши олиб, қўл учини бериб хайрлашди, кўнглимиз учун номигагина у-бу деган бўлди.

Шу куни медицина комиссиясидан ўтдик. Ҳарбий комиссариат вакили чақирилган йигитларни ҳовлида сафга тизиб, ҳозир фронтда аҳвол яхшилигини, Қизил Армия немис-фашист босқинчиларини мамлакатимиз тупроғидан қувиб чиқараётганлигини айтиб, бизнинг Тошкентдаги заводлардан бирида ишлаш учун юборилишимизни маълум қилди. Шундай қилиб, заводда ишлай бошладим. Ҳафта-ўн кунда бир марта уйга ҳам бориб турдим.

Бир куни уйга борганимда, кечқурун эшик тақиллаб қолди. Чиқсам идоранинг қоровули Саримсоқ ака: «Раис чақиряпти сени, — дейди. — Ҳозир юраркансан». Қоровулнинг олдига тушиб идорага бордим. Хонасига шундоқ кирганимни биламан, раис на салом бор, на алик бор. қўлини пахса қилиб бақира кетди: «Нега фронтга кетмадинг? Қаерларда юрибсан ўзинг?! Аммо, ростини гапир! Ҳозир органга хабар бериб кунингни кўрсатаман,...» У десам — у дейди, бу десам — бу дейди, ҳеч гапимга қулоқ солмайди. Бахтимга хонага қўшнимиз, бригадир Ражаб амаки кириб қолди. У менинг шаҳардаги заводда ишлаётганимни, орасира уйимга келиб турганимни гапириб берди. Раис шундан кейингина бўшашди. Орадан сал вақт ўтгач эса, ўзининг чуви чиқди.

Бир куни обкомнинг биринчи секретари «Эмка»-да районга келаётса, бир хотин йўлда қўлтиғига болта қистириб, хўнг-хўнг йиғлаб кетаётган эмиш. Секретарь машинадан тушиб, аёлдан нима гаплигини сўрабди. У бизнинг колхозлик Ханифа опа экан. Опа эри фронтдалигини, уйида ҳеч ваҳоси қолмаганлигини, энди шу болтани бозорда сотиб, болаларига бирон нарса олиб келиш учун кетаётганлигини йиғлаб гапириб берибди.

Обком секретари Ханифа опани машинага ўтқазиб колхозга олиб келибди. Идорага кириб раис қаердалигини суриштирибди. Маълум бўлишича, шу пайт раис тегирмон пастидаги толзорда югурдакларига қовурдоқ пиширтириб, кимлар билан дир ишрат қилаётган экан. Шу куни кечқурун колхоз коммунистларининг обком секретари иштирокида бўлган йиғилишида раис партиядан ўчирилиб, ишдан олинибди. Ўрнига бригадир бўлиб ишлайдиган Янгибой деган ҳалол киши раис этиб сайланибди...

Ҳикояси шу ерга етганида Нурилла ака бир оз тин олиб, оғир хўрсинди-да, сўнг сўзида давом этди:

— Уруш юртга келган офат бўлди. Мен ўшанда ҳарбий хизматга чақиртирилганимга ҳайрон қолмагандим, аксинча, хурсанд бўлгандим. Лекин мени қаттиқ таажжублантиргани колхозда ишчи кучи сув ва ҳаводай зарур бўлиб турганида, Қосимбек аканинг менинг фронтга кетишимни жуда-жуда истаб қолгани эди. Бунинг сабабини унинг бузуқлиги ошкор бўлганидан сўнг фаҳмладим. Бу ифлос яна нималарнидир режалаб қўйган экан.. Раисликдан шарманда бўлиб олингач, қишлоқда туролмади, Ғазалкентга кўчиб кетди. Ўшандан бери шу ерда яшайди. Элда ёшликдаги яхши ишларим — қарилигимдаги бойлигимдир, деган гап бор. Бу одам ёшлигида бировга яхшилик қилишни ўйламаган-да. мана энди куни писта сотишга қолибди...

Республикамизнинг биринчи президенти Йўлдош ота Охунбобоев кунларнинг бирида бир районга бормоқчи бўлибди. Файтунда анча йўл юриб, толиқибди, кўча юзидаги чойхонага кириб, нафас ростламоқчи бўлибди. Чой хўплаб ўтириб, чойхоначидан бундан уч йил бурун бу районда ким райижроком раиси бўлганлигини сўрабди. Чойхоначи эслай олмабди. Ота чойхона ҳовлисидаги икки азамат чинорни ким экканлигини сўрабди. Чойхоначи: «Бундан юз йил аввал Абдуқодир деган деҳқон эккан», деб жавоб берибди.

Бу ҳикоядан келиб чиқадиган хулоса шуки, инсон мансаби билан эмас, қилган ишлари билан азиздир. Халқ фақат яхшиларни эъзозлайди. Қосимбек сингари мансаб тегса кўзини шира босадиган, «яшаб қолиш» пайига тушадиганларни эса, худди денгиз тўлқини хас-хашакни соҳилга улоқтиргандай, бир четга суриб ташлайди.

Ҳозир бизда Коммунистик партия сафида тарбияланган, ўзининг ҳалоллиги, ташкилотчилиги, узоқни кўра билиши, кишиларга эътиборлилиги билан кўпчилик ҳурматини қозонган, одамлар дилидан мустаҳкам ўрин олган коллектив раҳбарлари кўп. Мана бир мисол: «Средазкабель» бирлашмаси ёнида обод, кўркам ишчилар посёлкаси бор. Бу ердаги катта-ю кичик ҳали ҳам шу бирлашманинг собиқ директори Константин Федорович Сафоновнинг номини зўр ҳурмат-эътибор билан тилга олишади.

Хўш. Сафонов нималар қилиб қўйибдики, одамлар уни бу қадар севишса? Константин Федорович аввало кабелчилик бўйича мамлакатимиздаги йирик мутахассислардан. Улуғ Ватан уруши бошланганида у Кольчугиндаги кабель заводида директор эди. 1941 йилда заводни зудлик билан Тошкентга кўчириб, бир ой муддатда фронт учун зарур кабеллар ишлаб чиқариш вазифаси қўйилди. Ишчи ва инженер-техник ходимларнинг кўпчилиги фронтга кетиб қолганига қарамай, бу вазифа муваффақиятли уддаланди. Ишлаб чиқариш ҳажми тинчлик давридагидан ҳам ортиб кетди.

Оғир уруш даври бўлишига қарамасдан, Константин Федорович узоқни кўзлаб иш қилди. Маҳаллий миллат вакилларидан мутахассис кадрлар тайёрлашга, уларнинг корхонада муқим ишлаб қолишига интилди. Ўша пайтдаёқ уларнинг турмуш шароитини яхшилаш, корхонага яқин бўлган жойдан уйли-жойли бўлиб қолишларининг ҳаракатини қилди. 1945 йилда ҳашар йўли билан 100 та участка қурдирди. Кўпгина ишчи ва хизматчиларга уй қуришлари учун ер майдони ажратилиб, қарз берилди, қурилиш материалларидан ёрдам кўрсатилди. Тез вақт ичида посёлкада мактаб. боғча, маданият саройи, кинотеатр, техникум биноси каби қатор объектлар қомат керди.

Ҳозир бирлашманинг бу посёлкасида яшаётган кишилар шу корхонада суяги қотган, кабель ишлаб чиқаришнинг «ипидан игнасигача» билган корхона коллективининг ўзагини ташкил этган ишчи ва инженер-техник ходимлардир. Бугунги кунда «Средазкабель» шаҳарнинг пешқадам корхоналаридан бири бўлишида, ўз маҳсулотини жаҳоннинг 33 мамлакатига экспорт қилишида, 40 процентдан ортиқ маҳсулотида давлат Сифат белгиси бўлишида бу кишиларнинг хизмати беқиёс.

Бирлашма оғир шлангли кабеллар цехининг мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Жалил Розиқов бу посёлкада яшайдиган кишиларнинг бирйдир. Жалил ака уруш йиллари заводга келганида 14 яшар бола эди. Станокка бўйи етмаганидан оёғи остига яшик қўйиб ишларди. «Менинг бу ерда униб-ўсишим, ҳатто, уйланиб, уйли-жойли бўлишим ҳам бевосита Константин Фёдоровичнинг оталарча ғамхўрлиги туфайли бўлди, — дейди Жалил ака. — У уруш йиллари кечаю кундузи цехда, одамлар орасида бўларди. Унинг бирон бир яхши ишчи ёки хизматчининг илтимосини ерда қолдирганини, ёки ранжитганини ҳеч ким эслай олмайди». Бугунги кунда ишчи Розиқовларнинг заводдаги сулоласи 17 кишидан иборат.

Ҳар бир яхши инсоннинг ҳаётида ўзидан кейин қолдирадиган чинорлари бўлади. Ишчи Розиқовлар сулоласини «Средазкабель» бирлашмасидаги азамат чинорга ўхшатгим келади. Бу чинор Константин Федорович Сафонов ундириб-ўстирган ўнлаб чинорларнинг биридир.

А. ЭГАМНАЗАРОВ.

СПОРТ

ШАХМАТ:

ЖАҲОН БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

Жаҳон шахмат чемпиони Анатолий Карпов куни кеча Италияга учиб кетди. Октябрнинг биринчи куни бу ерда, Мерано шаҳрида жаҳон биринчилиги матчи бошланади. Чемпионнинг рақиби бундан олдинги худди шундай мусобақада бўлганидек, Корчной бўлади. 1978-йил Багиода жаҳон чемпиони билан ишлаган халқаро гроссмейстерлар Юрий Балашов билан Игорь Зайцев 30 яшар Карповнинг секундантлари бўлишади. 50 яшар Корчнойнинг секундантлари маълум қилинганидек АҚШлик ёш гроссмейстер Ясер Сейраван ва англиялик гроссмейстер Майкл Стиндир.

Бу — тарихи 1886 йилдан бошланган ана шундай ўйинларнинг ўттизинчисидир.

Бўлажак мусобақа ҳам жисмоний, ҳам маънавий куч сарфлашни талаб қилади, чунки матч регламенти жуда қаттиқ: ким олдин 6 учрашувни ютиб чиқса, ўша ғолиб ҳисобланади. Ўйин узоқ вақт давом этиши мумкин. Карпов телевидение орқали берган интервьюсида шахмат ишқибозларига ҳар қандай ҳолда ҳам тоқатли бўлишни маслаҳат берди...

Учрашувлар Москвада ярим кеча бўлганда ниҳоясига етади. Чунки беллашувлар ўртача Европа вақти билан соат 17да бошланади.

Учрашувлар пайшанба, шанба ва душанба кунлари ўтказилади, жума кунлари кечиктирилган ўйинлар давом эттирилади, чоршанба кунлари дам олинади.

Дастлабки ўйинда юришни ким бошлаб бериши 29 сентябрь куни ўтказиладиган чек ташлашда аниқланади. Матч 30 сентябрь куни бошланади.

Рақибларнинг ҳар бири дастлабки 24 учрашув давомида уч марта танаффусга чиқиши, шундан кейинги саккиз учрашувда бир мартадан танаффусга чиқиши мумкин.

Халқаро арбитр Пауль Клейн (Эквадор) матчга бош судьялик қилади, Гудмундур Арнлаугссон (Исландия) билан Гертруда Вагнер (Австрия) унга ёрдам беришади.

Мерано — Италиянинг шимолида жойлашган кичик курорт шаҳридир.

Ўйин конгресслар марказида ўтказилади.

В. БАБКИН,
ТАСС мухбири.

НИШОННИ АНИҚ ОЛИБ

Туркистон ҳарбий округи спорт базасида стендли отиш бўйича Ўзбекистон кубоги учун беллашувлар бўлиб ўтди. Фахрли мукофот учун 48 спортчи даъвогарлик қилди, лекин фақат икки киши — Тошкент армия спорт клубининг намояндалари ғолиб чиқишди. Спорт мастери Владимир Гапоненко икки юзта нишондан 193 тасини уриб тушириб, айлана стендда ғалаба қозонди. Бир неча марта республика чемпиони Николай Савинич траншеяли стендда энг яхши натижага эришди. У икки юзта «учар тарелка»дан 195 тасини аниқ нишонга олди.

СУД ЗАЛИДАН

ТЕКИНХЎРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ

Рихсивой Илҳомов текин пул топиш йўлига ўтди-ю, текин таом томоқ йиртар, деганларидек, ҳаммаси бурнидан булоқ бўлди. У чет элда ишлаб чиқарилган ҳар донаси 16 сўм турадиган эркаклар кўйлагини 35 сўмдан пуллаётганда қўлга тушди. Чайқовчининг уйи тинтув қилинганда, чайқов баҳосида сотиш учун олиб қўйилган 14 сўмлик кўйлакдан 20 дона, ҳар донаси 16 сўмлик «Фекон» кўйлакдан 16 дона, «Весна», «Электроника» магнитофонлари топилди.

Тошкент шаҳар Октябрь район халқ суди чайқовчи Рихсивой Илҳомовнинг ишини кўриб чиқиб, уни тўрт йил озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилди.

М. ҲАКИМОВ.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

КОМПЬЮТЕР АВТОМОБИЛГА ЁҚИЛҒИ БЕРИШНИ СОЗЛАБ ТУРАДИ

ТОКИО. Японияда компьютер ёрдами билан автомобиль моторига ёқилғи беришни автомат бошқариш системаси ишлаб чиқилди. Бу система моторнинг ортиқча бекор ишлашига барҳам бериш ҳисобига ёқилғини тежайди. Жумладан, автомобиль тўхтаганида система ёқилғи беришни автомат тарзда тўхтатади.

ПОЕЗДДАГИ АВТОМАТ ТЕЛЕФОН

БОНН. Мюнхен билан Гамбург ўртасида қатнайдиган поездга синаб кўриш учун кўпчилик фойдаланадиган автомат телефон ўрнатилди. У шаҳарлараро, шунингдек халқаро алоқа ўрнатилишини таъминлайди. Бир йил чўзиладиган бу синовлар тугагач Ғарбий Германия темир йўлининг 150 поездида шундай автомат телефонларни ўрнатиб чиқиш мўлжалланади.

(ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎРТА ОСИЁ МЕДИЦИНА ПЕДИАТРИЯ ИНСТИТУТИ
1981—1982 ўқув йили учун
КУНДУЗГИ ВА КЕЧКИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига илғор ишчилар, колхозчилар ва СССР Қуролли Кучларидан запасга бўшатилган тўла ўрта маълумотли шахслар саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотлари, геология-қидирув ишлари ташкилотлари, совхозлар, колхозлар, ҳарбий қисмлар қўмондонлиги ва медицина муассасаларининг йўлланмаси билан қабул қилинадилар.

Тайёрлов бўлимига кириш учун тавсияномалар уларни ўқишга юбориш масаласи кўрилаётган пайтда камида бир йил меҳнат стажига эга бўлган шахсларга берилади, медицина муассасаларида санитар ёки энагалик вазифасини ўтовчилар эса камида 2 йил меҳнат стажига эга бўлишлари керак. Шу корхонада (колхозда) ишчи (тайёрлов бўлимига қабул қилишда шогирд сифатидаги иш вақти ҳисобга олинмайди) ва колхозчи вазифасидаги меҳнат фаолиятининг сўнгги йили давомида амалий иш стажи узлуксиз бўлиши зарур. Ўқишга йўлланган колхозчилар меҳнат фаолиятининг ҳар календарь йили ҳисобидан шу колхоз учун белгиланган минимум меҳнат кунини ўтаган бўлишлари керак.

МЕҲНАТ СТАЖИГА ЭГА БЎЛИБ, ЎРТА МАКТАБНИНГ КУНДУЗГИ БЎЛИМИНИ ШУ ЙИЛИ ТУГАТГАН ШАХСЛАР ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНМАЙДИЛАР.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: институт ректори номига ариза, йўлланма (илова № 2 ёки 1,3), ўрта маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асл нусхаси), иш жойидан (ҳарбий қисмдан) характеристика, корхона раҳбари томонидан тасдиқланган меҳнат дафтарчасидан кўчирма, медицина справкаси (286-форма), 8 та фотосурат (3х4 см).

КЕЧКИ БЎЛИМГА КИРИШ УЧУН АРИЗАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШ — 30 СЕНТЯБРГАЧА ДАВОМ ЭТАДИ.

МАШҒУЛОТЛАР 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА КИРИШ УЧУН АРИЗАЛАР 1 ОКТЯБРДАН 10 НОЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Машғулотлар 1 декабрдан бошланади.

СУҲБАТ ФИЗИКА ВА ХИМИЯ ФАНЛАРИДАН ЎТКАЗИЛАДИ.

Ўқиш муддати — 8 ой.

Мурожаат учун адрес: 700140, Тошкент шаҳри, Чермет кўчаси, 103-уй.

ТОШКЕНТ «ЭТАЛОН» ТАЖРИБА ЗАВОДИ

МИНИСТРЛИКЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, ИДОРАЛАР, САНОАТ КОРХОНАЛАРИ, КОЛХОЗЛАР, СОВХОЗЛАР ва МЕТРОЛОГИЯ ХИЗМАТИ РАҲБАРЛАРИГА МАЪЛУМ ҚИЛАДИКИ, ЗАВОД ФИЗИКА-ХИМИЯ, ОҒИРЛИК ЎЛЧОВ, ЭЛЕКТР ЎЛЧОВ, РАДИО ЎЛЧОВ, ИССИҚЛИК ТЕХНИКАСИ, МЕХАНИКА, ОПТИКА-МЕХАНИКАСИ, БОСИМ ЎЛЧАШ, МОЙ-БЕНЗИН ТАҚСИМЛАШ КОЛОНКАЛАРИ

АСБОБЛАРНИ РЕМОНТ ҚИЛИШ БЎЙИЧА
1982 йил учун

ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ

ШАРТНОМАЛАР ТУЗИШ МУДДАТИ — 1 ДЕКАБРГАЧА.

ЎЛЧОВ ВОСИТАЛАРИ РЕМОНТИ БЎЙИЧА ИШЛАР ШАРТНОМАЛАРИСИЗ ЗАВОДНИНГ 1982 ЙИЛ ПЛАНИГА КИРИТИЛМАЙДИ.

Шартномалар тузиш учун манфаатдор ташкилотлар заводга ремонт учун тақдим этиладиган ўлчов воситаларининг рўйхатини кўрсатган ҳолда, ёзма равишда мурожаат этишлари лозим. Рўйхатда асбобларнинг номи, тури, аниқлик класси, сўнгги даражадаги нагрузкаси, миқдори, шунингдек унинг турган жойи ва ремонт ўтказишнинг исталган вақти кўрсатилиши керак.

Ўлчов воситаларини ремонт қилиш бўйича шартномалар тузиш учун завод ва филиалларнинг участкалари бўлган қуйидаги адресга мурожаат қилиш мумкин:

ТОШКЕНТ шаҳри, Губкин кўчаси, 1«а»-уй, Телефонлар 66-10-13;
ЧИРЧИҚ шаҳри, Советская кўчаси, 4«а»-уй, Телефон 6-36-21;
ЯНГИЙЎЛ шаҳри, Мопр кўчаси, 9-уй, Телефон 37-44;
СИРДАРЁ шаҳри, Муқимий кўчаси, Телефон 3-28;
ГУЛИСТОН шаҳри, Короленко кўчаси, 11-уй. Телефон 23-11;
САМАРҚАНД шаҳри, Гагарин кўчаси, 153-уй, Телефон 3-33-20;
АНДИЖОН шаҳри, Бозор кўчаси, 4-уй. Телефон 5-97-93;
НАМАНГАН шаҳри, Зеробулоқ кўчаси, 3-тупик, Телефон 6-59-74;
НУКУС шаҳри, Раҳимов кўчаси, 11-уй. Телефон 2-42-19;
УРГАНЧ шаҳри, Хонқа кўчаси, 66-уй. Телефон 5-52-03;
ФАРҒОНА шаҳри, Р. Қосимов кўчаси, 11-уй. Телефон 4-41-12;
ҚЎҚОН шаҳри, Ленинобод кўчаси, 80-уй. Телефон 26-98;
ЛЕНИНОБОД шаҳри, Шўро кўчаси, 2-уй. Телефон 6-58-47;
БУХОРО шаҳри, Киров кўчаси, 39-уй. Телефон 3-78-05.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ЎЗБЕКИСТОН АКУШЕРЛИК ВА ГИНЕКОЛОГИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
акушерлик ва гинекология ихтисоси бўйича (4 ўрин)
КЛИНИК ОРДИНАТУРАГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ҳужжатлар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қабул қилинади.

Ҳужжатлар институт директори номига қуйидаги адрес бўйича юборилсин: 700069, Тошкент шаҳри, Қорасарой кўчаси, 272-уй.

●

Шаҳардаги корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари

ДИҚҚАТИГА!

Химия ва резина техника хом ашёларини етказиб берадиган

ТОШКЕНТ КОРХОНАСИ
1—15 ОКТЯБРЬ КУНЛАРИ

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ ЎТКАЗАДИ

Шу кунлари истеъмолчиларга хом ашё берилмайди. Шунинг учун истеъмолчилар 1 октябргача корхона ва ташкилотларнинг нормал ишлашини таъминлайдиган миқдорда хом ашёларни олиб кетишлари зарур.

●

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ЮРИЙ ЭЛЬВЕРТИ РАҲБАРЛИГИДАГИ «ҚУШЛАР ЦИРКИ»нинг **гастроллари.**

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/IX да **Келинлар қўзғолони,** 25/IX да **Олтин девор,** 26/IX да **Шошма қуёш.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 24/IXда **Гулсара,** 25/IX да **Ишонмасанг ўламан** (билетлар сотилган). 26/IX да **Ур тўқмоқ** (16.00). **Кулги кечаси** (19.30).

СССР Ички ишлар министрлигининг Тошкент олий мактаби коллективи иқтисод фанлари кандидати, сиёсий иқтисод кафедрасининг мудири, ички хизмат майори Г. Н. Маннонoвга отаси

Назрулла Маннонович МАННОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент автомобиль транспорти ва йўллар институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари ҳамда автотранспорт факультети коллективи декан Н. Н. Маннонoвга отаси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, ВАСХНИЛ мухбир аъзоси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби

Назрулла Маннонович МАННОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг республика радиоси коллективи Ёшлар учун эшиттиришлар Бош редакциясининг бўлим мудири А. Зокировга акаси

Болтабой ЗОКИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Горинчилар, қаердасиз! 10.35 — Кутилмаган севги. Бадиий фильм. 12.05 — Ҳужжатли фильм. 12.35 — Фильм-концерт. 13.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Шахмат мактаби. 16.50 — Олға, болакайлар. 17.50 — Фильм-концерт. 18.30 — Фан оламида. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Алоқа-81. 19.45 — Музикали этюд. 19.50 — Гвинея-Бисау — бугунги кун. 20.25 — Жон Графтонни кутиш. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 23.20 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-IV. 9.00 — Время. 9.45 ва 16.40 — Ҳужжатли фильм. 10.05, 12.15 ва 17.30 — Испанча сўзлашинг. 10.35 ва 11.35 — Табиатшунослик. 10.55 ва 15.05 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Жамиятшунослик. 11.55 — Чолғу асбоблари. 12.45 ва 13.40 — Зоология. 13.10 — Оналар мактаби. 14.05 — Мактаб ва ижодиёт. 14.35 — Астрономия. 15.15 — Марразсиз пойгалар. Бадиий фильм. 17.30 — Илмий-оммабоп фильмлар. 19.30 — Адабий ўқиш. 20.05 — Концерт. 20.45 — Яшасин, кино! 21.15 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Инженер Хагаранинг етти қисқа йили. Бадиий фильм, 3-серия. 23.15 — Илмий-оммабоп фильм. 23.30 — Спорт программаси.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Болалар учун кўрсатув. 12.00 — Шеърият дафтаридан. 12.30 — Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими. Бадиий фильм, 2-серия. 18.10 — Мультфильм. 18.30 — Ёшлик. 19.00 — Фан уфқлари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Шаҳар ва автомобиль. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.20 — Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими. Бадиий фильм, 3-серия.

ТОШКЕНТ-II. 18.25 — Телефильм. 18.50 — Чинор. 19.20 — Классик куй саҳифалари. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Телефильм. 20.40 — Ҳужжатли кино экрани. 21.30 — Москва IV.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Шу куннинг қўшиқлари. 9.35 — Халқ талантлари куйлайди. 12.10 — Гулла, яшна, қўриқ ўлка. 13.00 — Машинада сут соғиш усталари мусобақалашмоқда. 14.00 — Маккажўхорикорларнинг меҳнат вахтаси. 18.15 — Ёшлик. 19.25 — Чолғу куйлари. 20.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.00 — Х. Назир. «Онаизор». Ҳикоя. 21.20 — Энгимтерим илғорлари, Сизлар учун! 22.30 — Радиотингловчилар таклиф этган программа асосида концерт. 23.15 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50

Р. 00580. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 221.